

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213
Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
Upravništvo: Mariljin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnimim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Politični avanturisti.

Svetovna vojna in njena psihoza sta rodili dva tipa današnje družbe: gospodarskega in političnega avanturista.

Gospodarski avanturist — med Nemci se je udomačila za te vrste ljudi kratka označba »Schieber« — je nekak produkt svoje dobe in svojega miljeja. V vojnem času se je dalo prav imenito delati kupčije na račun sestranih mas in pohabljenec. Medtem ko so mnogi umirali lakote, se bojevali za domovino, se je zarila majhna skupina tipičnih parasitov v telo širokih plasti ter jih je ogledavala najprej na polju trgovine z živili. Pozneje so te zajedavke opazile, da je špekulacija z devizami in valutami dobičkanosnejša. In so se z isto vmeno lotili novega posla. Generacija valutnih in deviznih špekulantov se je vzdržala na površju vse do današnjega dne. Najprej se je lotila avstrijske krone, pozneje nemške marke, v zadnjem času celo francoskega in švicarskega franka. Poslije te vrste so dobičkanosti, treba je samo »znanja« ... Po vseh evropskih državah se je bohotno razpasel ta nevarni, delamržen tip, ki je moč in dan na delu, da sproti uničuje znatne dobrine v svojo osebno korist. Da se iz tega nič drugega ne more izcimiti, kakor luksuz in gola potrata, je jasno in neovrgljivo dejstvo. Ta tip je torej eden največjih škodljivcev povojne Evrope.

Drugi tip je politični avanturist. Nekdaj se je mogel povzpeti do narodnega poslanca le človek, ki je imel za to veljavno mislijo res pravi poklic. Moral je biti srčno in umsko naobražen mož s širokim obzorjem, predvsem pa ga je morala dičiti — poštenost. Voliti takega poslanca je bilo častno dejanje. In v parlamentih so zastopali narodne težnje taki ljudje z ono vestnostjo, ki je danes pri mnogih »narodnih poslancih in politikih« skoro ni več mogoče najti. Biti narodni poslanec, je bilo nekoč nekaj velikega, pomembnega. Danes temu ni več tako. Kdo je temu kriv? Politični avanturist, ki je za vabljivimi gesli omanil maso, je oropal neomejene zaupanja, ter ga o prvi priliki napravil ... To je politični avanturist. Kakor gospodarski avanturist, ki zida svojo eksistenco le na hipne uspehe, tako tudi političnega pustolovca ne boli glava ob misli, kaj bo jutri in kako bo narod sodil o njegovem značaju.

Ta tip se ni razpasel, kakor menijo naši avtonomisti in federalisti, samo med srbskim in hrvaškim delom našega naroda: ne, tudi med Slovenci jih je dosti. Ti ljudje smatrajo politiko kot »kšeft«, ne pa kot znanost, ki gre za tem, da se ugotovijo in uresničijo čim znosljivejši pogoji državnega življenja na znotraj in zunaj. Parlament ni tu zato, da se preprajo skupine poslancev o veljavnosti svojih nazorov, marveč zato, da se urejajo veliki problemi naroda in države. Poslanec ni zato poslanec, da mu izplača blaginjak parlamenta koncem meseca toliko in toliko tisoč dinarjev djet ... Politični avanturist smatra politiko kot dobičkanosno podjetje, volilne govore in agitacijske shode kot slepilo, volitve same kot nekaj organiziran lov na lahkovorne kalfine.

To dejstvo je žalostno in nam daje mnogo resnih pomislekov. Sanacija parlamentarnizma je nujna, predvsem pa je potrebna amputacija tega tipa, ki je danes ovira ne samo gospodarskemu, temveč tudi socialnemu razvoju države. Štebarstvu v politiki zapreti za vse, če vrata narodne skupščine, to naj bi bila naloga celokupnega naroda. V tem oziru je NRS ena najnaprednejših strank. Nikjer se ni proces čiščenja vršil s toliko brezobzirnostjo, kakor v vrstah Narodne radikalne stranke. Kdor trezno misli, bo moral priznati, da se s takim poštnim ravnanjem ublata in udarec kar dve muhi: gospodarski in politični avanturist. Iztrebiti oba, to je cilj državotvorne in pozitivne politike. Razračunavanje z obema kvamnima tipoma današnje družbe se ni končano, in NRS bo s svoje strani storila vse, kakor je storila to doslej, da se parasiti gospodarstva in politike eliminirajo iz javnega življenja.

London, 12. oktobra. (B) Vojvoda od York odide iz Londona v Beograd dne 18. oktobra, v Beograd pa pride 23. oktobra.

ODHOD VOJVODE YORSKEGA V BEOGRAD.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Danes ob 10. uri in pol dopoldne se je v skupščini otvorila diskusija o zakonodajnem tolmačenju čl. 30 zakona o sodnikih z dne 4. III. 1911. Glasom tega člena se morajo apelacijski in kasacijski sodniki upokočiti po izpolnitvi 70. leta, dočim pozneje sprejeta ustava predvideva penzioniranje po 65. letu. Ukaz ministra pravde o upokožitvi sodnikov, ki so dovršili 65. leto, je razveljavljen po državnem svetu, ker je le ta bil na stališču, da se morajo ustavne določbe uporabljati. Narodni poslanec g. Pešić (dem.) se strinja z mnenjem ministra pravde, smatra pa za potrebno, da je treba predložiti zakonski predlog o spremembi člena 30. Gospod dr. Laza Marković povdarja, da obstoja dvojno tolmačenje in sicer po ministru pravde in po državnem svetu. Objasnjuje kako je prišlo do tega nesporazuma. Nato se v načelu sprejme z 108 proti 64 glasov predlog o zakonskem tolmačenju, kakor ga je postavil minister pravde, v *specijalni diskusiji pa je sprejet z 109 proti 42 glasovi*.

Naš delegat dr. Laza Marković o delovanju Društva narodov.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Danes je dr. Laza Marković naš delegat pri Društvu narodov dal sledeči ekspozé o delu Društva narodov. Sedanja četrtletna skupščina Društva narodov, kakor izgleda, ni bila posebno zanimiva. Vprašanje, ki je zanimalo tudi prejšnje letne skupščine, je bilo vprašanje o razorožitvi odnosno o redukciji oboroževanja po čl. 8. pakta Društva narodov.

Vsled uboja italijanskih delegatov v Epiru, ultimata Grški in vsled okupacije Krfa, vsled katere je bil poslan od Grčije protest Društvu narodov, se je pokazalo kot najvažnejše vprašanje pristojnosti Društva narodov.

Tretje važno vprašanje je bilo vprašanje izvolitve članov v svet Društva narodov. Kakor je znano ima svet Društva narodov štiri stalne člane, francoskega, angleškega, italijanskega in japonskega in šest nestalnih članov, ki se volijo za eno leto. Preteklo leto je Mala antanta zahtevala, da se en njen član sprejme v svet Društva narodov, toda vsled nesloge njenih članov je propadla kandidatura g. dr. Ninčiča. Tokrat pa je vsled večje sloge v Mali antanti bil izvoljen g. dr. Beneš. Svet Društva narodov je permanenten in rešuje vsa sporna vprašanja, iz česar se lahko prečeni, kolik je dobiček za našo državo, da je Mala antanta zastopana v svetu Društva narodov.

RAZOROŽITVENI PROBLEM.

Možnost razoroženja je tretirala tretja komisija, katero so tvorili predstavniki 45 držav, ki so članice Društva narodov. Glede tega vprašanja sta se v komisiji pojavili dve nasprotni smeri. Po eni je treba vprašanja razorožitve rešiti radikalno z občo naredbo, da mora vsaka država znižati za 10 odstotkov v svojem proračunu izdatke za oboroževanje za to leto, a za vsako bodoče leto istotako po en procent. To idejo so zastopale pacifistične države, kakor Holandija, Švedska, Norveška, Danska in del Južne Amerike. Drugo pojmovanje pa je zastopano po Veliki Britaniji in Franciji. Ti dve državi sta se postavili na stališče, da je treba prej ustvariti jamstvo, da ena država ne bo napadla od druge in da se šele takrat pristopi k razorožitvi. Izdelan je predlog, da morejo v slučaju napada na eno državo braniti to državo druge države-pogodnice. To francosko-angleško stališče je bilo podpirano od mnogih držav, kakor tudi od naše kraljevine. Naš delegat je izjavil, da je naša kraljevina pripravljena zmanjšati oboroževanje, v kolikor bi ji tak dogovor nudil dejansko in potrebno pomoč.

TRGOVINSKI ODOŠAJI MED AVSTRIJO IN TURČIJO.

Carigrad, 12. oktobra. (B) Avstrijski poslanik v Sofiji je dospel sem ter se pogaja z Adnan bejem o ustvaritvi trgovskih odnošajev med Avstrijo in Turčijo.

Narodna skupščina.

Zakon o sodnikih sprejet.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Na popoldanski seji narodne skupščine je v svrhu osebnega pojasnila govoril g. Jovan Magovčević, ki pravi, da ni organiziral pristižinskih dogodkov, ker bi se sicer Šerad begu Draganu bilo drugače godilo. Demokrati predlagajo v obliki resolucije, nezaupnico vladi. Po kratkem pojasnilu ministra notranjih del g. Vujičića je govoril g. Simonović. Za njim pa g. Rista Vojić. Na predlog g. Rankovića se z vstajanjem in sedenjem sprejme predlog na prost prehod na dnevni red. Seja se je ob 1. uri zaključila.

Beograd, 12. oktobra. (Z) »Tri-buna« piše: Po včerajšnji burni seji v narodni skupščini je bila današnja mnogo mirnejša. Skupščina se ponovno seane prihodnjo soboto, takrat se bo izvolil odbor novega predsedništva. Gotovo je, da bo tudi pri novem zasedanju ostal g. Ljuba Jovanović predsednik. Kar se tiče ostalih mest v predsedništvu, je verjetno, da bo prvi podpredsednik še vedno g. Bakić, a prvi tajnik bo g. Kobasica. Namesto Rankovića lahko pride Bojović ali Dragović in ni izključeno, da pride tudi g. Nikola Subotić, ki je nedavno prišel na mesto Uroša Desnice.

Naš delegat dr. Laza Marković o delovanju Društva narodov.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Danes je dr. Laza Marković naš delegat pri Društvu narodov dal sledeči ekspozé o delu Društva narodov. Sedanja četrtletna skupščina Društva narodov, kakor izgleda, ni bila posebno zanimiva. Vprašanje, ki je zanimalo tudi prejšnje letne skupščine, je bilo vprašanje o razorožitvi odnosno o redukciji oboroževanja po čl. 8. pakta Društva narodov.

Vsled uboja italijanskih delegatov v Epiru, ultimata Grški in vsled okupacije Krfa, vsled katere je bil poslan od Grčije protest Društvu narodov, se je pokazalo kot najvažnejše vprašanje pristojnosti Društva narodov.

Tretje važno vprašanje je bilo vprašanje izvolitve članov v svet Društva narodov. Kakor je znano ima svet Društva narodov štiri stalne člane, francoskega, angleškega, italijanskega in japonskega in šest nestalnih članov, ki se volijo za eno leto. Preteklo leto je Mala antanta zahtevala, da se en njen član sprejme v svet Društva narodov, toda vsled nesloge njenih članov je propadla kandidatura g. dr. Ninčiča. Tokrat pa je vsled večje sloge v Mali antanti bil izvoljen g. dr. Beneš. Svet Društva narodov je permanenten in rešuje vsa sporna vprašanja, iz česar se lahko prečeni, kolik je dobiček za našo državo, da je Mala antanta zastopana v svetu Društva narodov.

RAZOROŽITVENI PROBLEM.

Možnost razoroženja je tretirala tretja komisija, katero so tvorili predstavniki 45 držav, ki so članice Društva narodov. Glede tega vprašanja sta se v komisiji pojavili dve nasprotni smeri. Po eni je treba vprašanja razorožitve rešiti radikalno z občo naredbo, da mora vsaka država znižati za 10 odstotkov v svojem proračunu izdatke za oboroževanje za to leto, a za vsako bodoče leto istotako po en procent. To idejo so zastopale pacifistične države, kakor Holandija, Švedska, Norveška, Danska in del Južne Amerike. Drugo pojmovanje pa je zastopano po Veliki Britaniji in Franciji. Ti dve državi sta se postavili na stališče, da je treba prej ustvariti jamstvo, da ena država ne bo napadla od druge in da se šele takrat pristopi k razorožitvi. Izdelan je predlog, da morejo v slučaju napada na eno državo braniti to državo druge države-pogodnice. To francosko-angleško stališče je bilo podpirano od mnogih držav, kakor tudi od naše kraljevine. Naš delegat je izjavil, da je naša kraljevina pripravljena zmanjšati oboroževanje, v kolikor bi ji tak dogovor nudil dejansko in potrebno pomoč.

TRGOVINSKI ODOŠAJI MED AVSTRIJO IN TURČIJO.

Carigrad, 12. oktobra. (B) Avstrijski poslanik v Sofiji je dospel sem ter se pogaja z Adnan bejem o ustvaritvi trgovskih odnošajev med Avstrijo in Turčijo.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Danes dopoldne ob 11. uri se je vršila v vojni akademiji velika vojaška slavnost, na kateri je najboljšim slušateljem višjega kurza in gojencem, ki so najbolje končali, Nj. Vel. kralj osebno dalj zakladi. Nj. Vel. kralja so sprejeli naši častniki v špalirju, segajočem od vhoda čez dvorišče do dvorane, ki je bila posebno dekorirana v čisto vojaškem slogu s puškami zastavami naših zmagonosnih polkov, trobentami, šlemi, sabljami, oklopi itd. Idejo tega dekoriranja je dal znani umetnik g. Indistri, dekoracije so izvršili gojenci akademije. Svečanost je otvoril upravnik vojne akademije general g. Nikolačević s kratkim govorom, v katerem je obrazložil historijat dela vojne akademije od njenega postanka pa do danes. Nato je pozval artiljerijski major g. Miosavljević najboljšega slušatelja višjega kurza vojne akademije, da pristopi in sprejme nagrado iz kraljevih rok. Za njim je pozval g. Nikolačević najboljšega gojenca vojne akademije podporočnika Mihana Georgijevića, da ravnotako sprejme nagrado od Nj. Vel. kralja. Nagrade so bile sablja, na kateri je bilo napisano: »Kralj najboljšemu slušatelju« in revolver iz fonda Milana Stefanovića, komandanta baterije VII. peš. polka, ki je padel dne 30. oktobra 1914 na Drenu. Svečanosti so prisostvovali razven kralja člani vlade, generaliteta, vojni odposlanci tujih držav na našem dvoru, profesorji vojne akademije, slušatelji višje šole vojne akademije in drugi povabljeni.

Naši Slovaki in NRS.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Včeraj dopoldne se je vršil v Novem Sadu kongres slovaške narodne stranke, kateremu je prisostvovalo okoli 100 delegatov. Slo je za priključitev stranke radikalom. Po daljši diskusiji je kongres osvojil resolucijo, da se stranka priključi radikalom, ako radikali pristanejo na sledeče pogoje: 1. enakost v agrarni reformi, 2. v prvih treh razredih osnovnih šol pouk v slovaškem jeziku, 3. slovaški učitelji in učiteljice dobiyo svoja stara mesta nazaj, 4. slovaške šole v Vojevodini se morajo čimprej otvoriti, 5. gimnazija v Petrovcu ima postati 8. razredna. Posebna deputacija petih oseb se bo napotila v Beograd, da v tem smislu povede pogajanja z radikalno stranko. Kongres je ugotovil, da razpolaga z 12.000 volilci. Končno se je sklenilo, da se začne izdajati slovaški politični dnevnik.

Naša država in reparacije.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Danes je dospel v Beograd g. Bošković, naš delegat v reparacijski komisiji v Parizu ter je podal ministru zunanjih del g. dr. Ninčiču poročilo o stanju reparacij in njunima pomočnikoma gg. Gavriloviću in Nešiću. G. Bošković bo te dni na ministrski seji seznanil vlado s celokupnim reparacijskim problemom. Povdaril bo vprašanja, ki so v zvezi z reparacijami in so politične prirode s podrobnostmi o sporu v Poruhru in o pogajanjih, ki se vodijo sedaj med zavetniki in reparacijsko komisijo o bodočih reparacijah.

Položaj v Nemčiji.

Berlin, 12. oktobra. Naredba o preračunanju in poenostavljenju davčnega sistema, ki stopi jutri v veljavo, predvideva plačilo davkov v zlati vrednosti za vse davke, ki so dospeli v plačilo od 1. septembra 1923. Izvzeti so davki na tobak in pa carina. Zaostali davki se bodo preračunali v zlatu. Cenitev za imovinski davek se za tekoče leto ukine. Obveznost za podpis prisilnega posojila ugasne, dočim še nadalje obstoja dolžnost za dajstvo, ki se tičejo preskrbovanja z živili. (W)

Berlin, 12. oktobra. (K) Na včerajšnji občinski seji je izjavil župan, da Berlin nima več nikakih zalog premoga. Lahko se zgodi, da bo dobava plina popolnoma ukinjena.

Monakovo, 12. oktobra. Kakor se doznava iz krogov bavorske ljudske stranke, je bilo od merodajne strani ljudske stranke v Monakovem izdane frakciji bavorske ljudske stranke v državnem zboru geslo, da z vsemi sredstvi nasprotuje pooblastilnemu zakon-

Svečanost v vojni akademiji.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Danes dopoldne ob 11. uri se je vršila v vojni akademiji velika vojaška slavnost, na kateri je najboljšim slušateljem višjega kurza in gojencem, ki so najbolje končali, Nj. Vel. kralj osebno dalj zakladi. Nj. Vel. kralja so sprejeli naši častniki v špalirju, segajočem od vhoda čez dvorišče do dvorane, ki je bila posebno dekorirana v čisto vojaškem slogu s puškami zastavami naših zmagonosnih polkov, trobentami, šlemi, sabljami, oklopi itd. Idejo tega dekoriranja je dal znani umetnik g. Indistri, dekoracije so izvršili gojenci akademije. Svečanost je otvoril upravnik vojne akademije general g. Nikolačević s kratkim govorom, v katerem je obrazložil historijat dela vojne akademije od njenega postanka pa do danes. Nato je pozval artiljerijski major g. Miosavljević najboljšega slušatelja višjega kurza vojne akademije, da pristopi in sprejme nagrado iz kraljevih rok. Za njim je pozval g. Nikolačević najboljšega gojenca vojne akademije podporočnika Mihana Georgijevića, da ravnotako sprejme nagrado od Nj. Vel. kralja. Nagrade so bile sablja, na kateri je bilo napisano: »Kralj najboljšemu slušatelju« in revolver iz fonda Milana Stefanovića, komandanta baterije VII. peš. polka, ki je padel dne 30. oktobra 1914 na Drenu. Svečanosti so prisostvovali razven kralja člani vlade, generaliteta, vojni odposlanci tujih držav na našem dvoru, profesorji vojne akademije, slušatelji višje šole vojne akademije in drugi povabljeni.

Naši Slovaki in NRS.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Včeraj dopoldne se je vršil v Novem Sadu kongres slovaške narodne stranke, kateremu je prisostvovalo okoli 100 delegatov. Slo je za priključitev stranke radikalom. Po daljši diskusiji je kongres osvojil resolucijo, da se stranka priključi radikalom, ako radikali pristanejo na sledeče pogoje: 1. enakost v agrarni reformi, 2. v prvih treh razredih osnovnih šol pouk v slovaškem jeziku, 3. slovaški učitelji in učiteljice dobiyo svoja stara mesta nazaj, 4. slovaške šole v Vojevodini se morajo čimprej otvoriti, 5. gimnazija v Petrovcu ima postati 8. razredna. Posebna deputacija petih oseb se bo napotila v Beograd, da v tem smislu povede pogajanja z radikalno stranko. Kongres je ugotovil, da razpolaga z 12.000 volilci. Končno se je sklenilo, da se začne izdajati slovaški politični dnevnik.

Naša država in reparacije.

Beograd, 12. oktobra. (Z) Danes je dospel v Beograd g. Bošković, naš delegat v reparacijski komisiji v Parizu ter je podal ministru zunanjih del g. dr. Ninčiču poročilo o stanju reparacij in njunima pomočnikoma gg. Gavriloviću in Nešiću. G. Bošković bo te dni na ministrski seji seznanil vlado s celokupnim reparacijskim problemom. Povdaril bo vprašanja, ki so v zvezi z reparacijami in so politične prirode s podrobnostmi o sporu v Poruhru in o pogajanjih, ki se vodijo sedaj med zavetniki in reparacijsko komisijo o bodočih reparacijah.

nu, da glasuje proti njemu in da se v trenutku odstrani iz zbornice.

Berlin, 12. oktobra. (K) Kakor poročajo listi, se cene za živila še nadalje znižujejo. Razpoloženje konsumentov je razburjeno. Kruh stane v prosti prodaji 340.000.000 mark. Za eno jajce se je plačevalo danes 55 milijonov mark. Tarif za cestno železnico znaša od jutri naprej 20 milijonov mark.

Wiesbaden, 12. oktobra. (K) Včeraj dopoldne je prišlo v starem mestu in v zapadnem delu mesta do nemirov in plenjenj. Brezposelniki so šli predpoldne pred magistrat, in so zahtevali od vsakega 10 milijard. Nemiri na ulicah so trajali do večera. Končno se je policiji posrečilo, da je vzpostavila red in mir.

Solingen, 12. oktobra. (K) Zaradi zvišanja stroškovnega multiplikatorja za živila je začela razburjena množica razgrajati in ropati. Policija je razbila orožje in je bilo več oseb lahko ranjenih. Policija obvlada položaj.

Mariborski obč. svet.

12. oktobra. Današnja sejo občinskega sveta je otvoril župan ob pol osmih zvečer ter ožigal netočnost občinskih svetnikov. Na to se je s toplimi besedami spomnil umrlega občinskega svetnika dr. Vladimira Serneca. Občinski svetniki so stope poslušali govor ter pokojniku trikrat zaklicali: Slava! Mesto dr. Serneca stopi v občinski svet dr. Franjo Rosina, katerega pozdravi župan v izbranih besedah kot odličnega mariborskega prvoboritelja.

Z ozirom na pričakovani obisk čeških industrijalcev se na predlog župana sklene, da se udeležijo sprejema posebna deputacija, obstoječa iz župana in načelnikov klubov. Nato poroča župan o nevarnosti za avtonomijo mestne občine z ozirom na novi občinski zakon. Na njegov predlog se pridruži občinski svet ugovoru ljubljanske mestne občine ter po daljši debati sklene stopiti v stik z ostalimi avtonomnimi mesti. Izvoli se poseben osek, ki naj zbere potrebno gradivo v tem pogledu. V osek so bili izvoljeni: župan, dr. Rosina (IDS), dr. Leskovar (SLS), dr. Rostohar (NRS), podžupan Družovčič (SPJ).

Občinski svetnik Kejžar predlaga, da se občina pobriga za izplačilo tlakarine, katero pobira mariborska carinarna ter naj s tem zneskom izvrši tlakovanje onih cest, ki vodijo direktno k carinarni, zlasti pa Einspielerjeve ulice, ki še sploh ni tlakovana. Poročilo odsekov. Več ugovorov zoper globe zaradi malomarnega pobiranja nočnega dinarskega davka se zavrne. Na predlog ravnateljstva pinarne se sklene nabaviti v svrhu spopolnitve tri nove stroje novega sistema, s čemer bi se prištedilo 15 tisoč dinarjev. Sklene se nadalje pospešiti nadomestitev javne pilske razsvetljave z električno. Onih hišnim posestnikom, ki nočejo napeljati, ali pa ne dovolijo niti na lastne stroške napeljati električne luči, se električni tok odklopi. Prošnji komande topničarske vojašnice za popravilo poškodb na poslopih se deloma ugodi.

Prostovoljnemu gasilnemu društvu se dovoli prodaja starih brizgalnic in starih brizgalnih voz. Izakupčka se naj nabavi nova brizgalnica, ostanek pa se naj vloži v fond za nabavo novega rešilnega avtomobila. Stolni čuvaj Weiss, ki zaradi starosti ne more več vršiti službe, se upokoji. Sklene se razširjenje električnega alarmnega omrežja za ognjevarne na desni strani Drave. V zadevi elektrifikacije Zadrzne gospodarske banke se sklene stopiti z zastopniki banke v pogajanja. Za prodajo oporečnega mesa (zasilno zaklane živine) se ustanovi na trgu posebna stojnica v režiji mestne občine.

Ponudbi izvoznika Markovića, ki se je obvezal mestni občini, oziroma od nje pooblaščenim mesarjem dobaviti za 15 do 20 odstotkov cenejše meso, pri slabih kakovosti pa najmanj za 10 dinarjev cenejše, ako mu da občina na razpolago primerne prostore, se brez ugovora ugodi.

Ob 11. uri zaključil župan javno sejo, na kar se vrši tajna seja. Nadaljevanje javne seje se določi na prihodnji petek ob občajni uri z nadaljevanjem današnjega dnevnega reda.

DIREKTI POTNIŠKI PROMET Z AVSTRIJO.

Beograd, 12. oktobra. (B) V drugi polovici oktobra se sestane v Mariboru delegacija avstrijskih državnih železnice z delegati naše države, ki imajo nalogo proučiti vprašanja direktnega potniškega prometa med našo državo in Avstrijo.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:
Kino Matica: »Kritična Maslovna«. Lya Mara.
Kino Ideal: »Kritična konjenka«. IV. del.
Kino Tivoli: »Jezdec brez glave«. III. del.
Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor pri glavnem kolodvoru.

Iz seje Akcijskega odbora Narodne radikalne stranke za Slovenijo v Ljubljani dne 12. oktobra 1923

Na predlog dr. Sajovica, predsednika kočevske srezke organizacije, se sprejme soglasno:

1. Cilj akcijskega odbora je organiziranje Narodne radikalne stranke Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljanski in mariborski oblasti ter postavitev oblastnega odbora v Ljubljani in Mariboru po strankinih članih. Akcijski odbor ne želi ničesar bolj, kot da se ta cilj čim prej in uspešneje doseže, s čimer njegovo delovanje avtomatično odpade ter

preide na oba oblastna odbora na vsakega za njegovo oblast, v kolikor na Maribor že ni prešlo.

2. Da se ta cilj čim prej in čim uspešneje doseže, se povabi takoj v akcijski odbor vsi predstavniki srezkih organizacij kot enakopravni člani na sodelovanje.

3. Seje akcijskega odbora se vrše začasno vsak teden.

4. Važnejši sklepi akcijskega odbora se publicirajo v časopisju.

Izjava odbora NRS v Kranju.

Gospodu velikemu županu
dr. F. Lukanu

v Ljubljani.
Mesni odbor NRS v Kranju najostreje obsoja nekvalificirane insulte na Vaše blagorodje kot popolnoma nezasužnjen in prostaški osebni napad, posebno pa še postopanje bivšega strankinega tajnika g. Emila Štefanovića, katero je za eno stvar smatrati kot nezasiženo kršenje strankine discipline.

Po soglasnem sklepu izreka podpisani mesni odbor Vašemu blagorodju svoje popolno in vsestransko zaupanje, ter Vas prositi, da vztrajate na svojem mestu še nadalje in podpirate interese pokrajine, od strankinega vodstva pa pričakujete, da s svo energijo nastopi tako v danem slučaju kakor nadalje proti vsakomur, ki bi s kršenjem discipline škodoval ugledu stranke in nje uspešnemu razvoju.

Kranj, dne 11. oktobra 1923.

Za mesni odbor NRS v Kranju:
Predsednik: Tajnik:
Franc Šavnik, I. r. Dr. Kobz, I. r.

Sramotno zavezništvo.

Pod tem naslovom piše »Slov. Narod« o koruptni politiki jutrovskega demokratov, ki so vzele v zaščito političnega avanturista, sledeče:

»Neki domači, dobro znani politiki menijo, da si bodo z inscenacijami javnih skandalov povečali svojo voditeljsko avtoriteto. V to svrhu so že pred leti organizirali prostaško polemiko, izdajali zloglasni »Pondeljček« ter v zadnjem času nadaljevali z blatilno kampanjo proti predstavnikom državne oblasti v Sloveniji. Vsako sredstvo jim je dobrodošlo. In tako se seveda v nadaljevanje gornje taktične zamisli pograbi sedanj incident s političnim avanturistom. Kaj zato, ako pojavi blamirajo naša politična polje in ga pred javnostjo predstavljajo kot nižino, na kateri smejo nastopati najtemnejše eksistence. Prepričani smo, da vsa resna javnost brez ozira na strankarski izkupiček škandala najodločneje obsoja »Jutrovo« izigravanje in zavezništvo z najnovejšimi borci za »narodne pravice«.

»Jutro« v Štefanovićevo službi.

Ze dalje časa je bilo opaziti, da je nekdo vestno informiral mladinsko glasilo »Jutro« o dogodkih v tajništvu NRS v Ljubljani. »Jutro« je sicer skušalo zavzeti pozo opazovalca, toda vse vesti so dokazovale, da so odnosi med Štefanovićem in »Jutrom« malo drugačni, kakor pa javnost misli. »Jutro« si sicer ne upa odkrito potegniti s Štefanovićem, prikriti pa ne more, da sta »zmenjena«. Mi se temu prav nič ne čudimo, saj verno, da so gotovi gospodje okrog

»Jutra« s Štefanovićem precej v sorodu, Gliha vkup štrih!

»Jutrove« laži.

Z ozirom na lažljivo poročilo večrajšnega »Jutra« nam poročajo iz Novega mesta:

Ker je bivši tajnik Podbevšek sklical nelegalno in na svojo roko člansko zborovanje NRS, je odbor krajevnega organizacije v svrhu, da se člani ne begajo po lažiradikalnih komunistih, razglasil sledeče: Na podlagi enoglasnega sklepa izredne odborne seje z dne 10. oktobra naznanjam kot predsednik krajevnega organizacije NRS, da je člansko zborovanje (sestane), javljeno z rdečimi lepki in z posebnimi vabilom za danes 11. t. m. v čitalniških prostorih nelegalno in da se tega zborovanja noben pravi član naše organizacije in pristavi NRS ne udeležijo. Udeležba tega zborovanja se smatra kot kršenje discipline. Predsednik krajevnega organizacije NRS dr. Viktor Gregorič.

Na izredni seji širšega odbora kraj. organizacije NRS v Novem mestu, ki se je vršila 10. oktobra, se je vseh osem razvoznih odborov soglasno strinjalo ostati pri prvotni organizaciji s pripisanim Akcijskega odbora v Ljubljani. Sklenilo se je na podlagi poziva Akcijskega odbora v »Jutranjih Novostih« z dne 9. t. m., da je svobodno vsakemu odborniku, ki je prvotnega mišljenja, stopiti zopet v odbor. Odbor je izrekel enoglasno zaupnico g. vel. županu dr. Lukanu.

»Jutrovo« poročilo, tiskano po nalogu Štefanovića, je docela zlagano.

Emil Štefanović

mistificira javnost ter najema lokale za takozvane shode v imenu vodstva NRS. Opozarjamo interese, da mu v lastnem interesu ne nasedajo, ker on ni niti član NRS.

Umetna prepoved.

G. Emil Štefanović je sklical v imenu vodstva NRS javen shod v Mestnem domu. Policijska oblast pa je na podlagi ugotovitve, da shoda ni sklicala NRS, prepovedala shod. Ravno tako je ljubljanski magistrat odpovedal g. Štefanoviću dvorano, ker je ugotovil, da vodstvo stranke ni prišlo za uporabo dvorane.

Strankarsko sovraštvo.

Med onimi, ki hočejo pridobiti strankarski izkupiček iz pustolovščin neznane in nezvestega uslužbenca druge politične stranke, so tudi klerikalci, oziroma njihova glasila, ki imajo jako malo povišanja, zavzemati se za politične pustolovine. Slovenski znanost so dovolj znane afeze raznih klerikalnih nameščencev iz nedavne dobe. Zato pa noben pošten in pravičen človek, če je še tak načeln njihov nasprotnik, ne bo trdil, da je vsa klerikalna stranka korumpirana. Strankarsko sovraštvo, ne izogiba zlo v danih razmerah, ne bi smelo presegati skrajnih mej, tem manj pri onih, katerih politična načela temeljijo na verski podlagi.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Ljubljana, petek 12. okt.

Seja se je nedeljevala ob 18. uri. Župan je otvoril sejo, ugotovil sklepčnost, imenoval overovatelja zapisnika in prešel takoj na dnevni red.

Poročal je obč. svetnik Čelešnik o svojem predlogu, glede zakonskega načrta o upravi in samoupravi mest v smislu člena 96 ustave, odnosno poseben zakon glede uprave in samouprave mest Zagreb, Ljubljana in Beograd.

Samouprava mesta Ljubljane.

Z ozirom na časopisne vesti, da namestnik notranji ministri predložijo zakonski načrt o upravi in samoupravi mest v smislu člena 96. ustave, odnosno poseben zakon glede uprave in samouprave mest Zagreb, Ljubljana in Beograd, smatra obč. svet ljubljanski za svojo dolžnost, pozvati vlado, da se ta načrt pred razpravo v ministrskemu svetu predloži v miselnosti in izjavo in predlaga prizadetim obč. svetom, da je pri sestavi tega zakona treba upoštevati pridobljena prava glavnih mest zlasti tudi Ljubljane, koje avtonomija je zagotovljena z zakonom. Vsakršno omejevanje avtonomije bi smatrala občina za nezupanje in žalitev svobodoljublja in demokratičnega čuta, ki je že stoletja ukoreninjeno v srcih mestnega prebivalstva. Obč. svet ugotavlja, da so obč. zastopstva dejanska predstavništva volje prebivalstva ter vsled tega legitimirana, da dvignejo svoj glas v tej zadevi.

Ko se stvarja moderen obč. red, naj se samouprava občine še razširi, nadzor, države pa uredi tako, da bodo izključene zlorabe avtonomije na eni strani; upravno sodstvo pa naj na drugi strani zaljubi, da se nadzorstveno pravo ne zlorabi za škane. Župan se naroči, da to resolucijo sporoči ministrom notranjih zadev, obenem pa tudi predsedstvom občinske uprave v Beogradu in Zagrebu. Z namenom, da se velike občine v naši državi posvetujejo radi skupnega nastopa, da se z njim doseže čim boljši zakon o upravi in samoupravi mest Beograd, Zagreb in Ljubljana. Ker se je razvila še pri večerajšnji seji o tem vprašanju precej obsežna debata in so se danes zedinile tudi opozicijske stranke za to resolucijo, je odredil župan takoj glasovanje in je bila resolucija sprejeta.

Dalje je bil sprejet nujni predlog obč. svet. Turka glede nujnih izjemnih odredb na južni železnici glede reekspedicije raznega blaga in pa posebno glede izpraznitve železniških voz, ki so natovljeni s premogom. Rok za izpraznitev, ki je doslej trajal samo 6 ur, naj se zviša na 24, odnosno 48 ur. Sprejet je bil tudi dodatni predlog obč. svet. Kralja, da se ne smatra premog več kot sezijsko blago, češ, ker si ga vsak lahko preje nabavi, ker to enostavno ne gre. V predsedilji si nabavljajo premog za zimo le dobro siturani ljudje, večina prebivalstva pa tega ne zmore.

Medicinska in teološka fakulteta v Ljubljani.

Obč. svet. dr. Rožič je predlagal proti nameravani ukinitvi medicinske in bogoslovne fakultete na vseučilišču v Ljubljani sledečo resolucijo:

Po časopisnih vestih zadnjih dni vsebuje člen 83-24 določbo, ki se baje glasi: »Minister za prosveto se pooblašča, da ukine pravoslavno teološko fakulteto v Zagrebu in katoliško teološko fakulteto in medicinsko fakulteto v Ljubljani«.

Slavni občinski svet! Ako citiramo besedilo v resnici odgovarjajo načrtu kraljeve vlade v Beogradu, namreč, da ona res namerava ukiniti medicinsko in teološko fakulteto v Ljubljani in tako ukiniti našo mlado, cvetočo, bujno se razvijajočo almatno, moramo veselo spoštovati gospodje obč. svetniki, kot predstavniki in svobodno izvoljeni zastopniki avtonomnega mesta Ljubljane in prestolice celokupne Slovenije v imenu ljubljanskega občinstva kar najodločneje in najslvesneje povzdigniti svoj glas ter najenergičneje protestirati proti takemu nameravanemu početju, ki bi bilo v največjo škodo celokupnega slovenskega naroda v kraljevini SHS in zunanje. Ukinjenje omenjenih fakultet bi pomenjalo uničenje naše najvišje kulturne institucije slovenske univerze v Ljubljani, katero smo si po več kot 1000 letih suženstva priborili ob svoji lastni nacionalni državi in z lastnim, napornim, kulturnim delom. Zato najslvesneje protestiramo proti event. nameravani vladni ukinitvi naše univerze iz sledečih razlogov:

opero itak zelo mnogo. — Tudi orkester je tvoril pod vodstvom g. Rukavine primerno ozadje posameznim igralcem, odločno stopa v ospredje eksaktnost in discipline. — Navajamo še nekaj nedostatkov. Najprej omenjamo, da naredi Aida vse premalo egiptovskega visa. Posebnosti egiptovskega stila ne ležijo samo v premočrtnih obrih in konturah, temveč tudi in poglavito v pestrh in bujnih svetlobnih refleksih in v svitločnem, bajno očarujočem svetlobnem ognju. Vse to ni prišlo prav do veljave. — Pravo nesoglasje v uprizoritvi, ki je v celoti tako lepo uspela, je zanesel balet. Tu ni bilo ne stila, ne razpoloženja, da, celo v tehničnem oziru ni bil truden in dovolj naštrudran. Nekatere plesalke so prišle s taktom navzkriti in niso mogle obdržati ravnotežja niti v oni edini egiptovski figuri, omagale so in zaletavale so se. To se da opravičiti pri kaki uprizoritvi diletanov, ne pa pri opernem baletu. Plesalke nimajo pojma o plastiki in niso disciplinirane: med plesom se pogovarjajo. — Vi di se, da manika vodilne roke izkušene baletnega mojstra in da se polaga vse premalo važnosti in pozornosti na balet. Pozabiti ne smemo, da naj balet slika glasbo, jo slikovno dopolnjuje, da more biti strogo priklonen značaju vsakokratne dobe. Bolje je na vsak način, če balet popolnoma črtamo kot vzprijaziti slabe stvari. Vavpotičev, to mlado, tako nadarjeno plesalko, bi pa rad videli v večjih partijah. — Tudi scene mas niso bile popolnoma dobre. Zbor ni zadoščal glasbenim zahtevkom: pri naraščanju glasbene celote je pač možno nabiranje množice, ne pa v pojemajoči glasbi. Vse to so napake, ki se dajo odstraniti in se tudi morajo. Umetnostni vis bi potem tudi nekajen in tralen. Uspeh je bil lep. Glavni pevci so dobili šopke. Na koncu 4. dejanja je prejel g. Rukavina v enec v znak priznanja, ki za vsakekor zasluži.

Gedur.

1. Bopolna ljubljanska univerza je središče in žarišče celoga slovenskega naroda, je ono idealno svetilišče, v katerem se zbira in osredotočuje, dela in izpolnjuje bodoča sreča in lepša bodočnost cele Slovenije in naše države. Zato naše cvetoče univerze kot duševne lastnine vseh Slovencev to stran in onstran državnih mejnikov ne pustimo meni nič, tebi nič čez noč uničiti. Mi se najodločneje proti temu zavarujemo, da vlada pri takih dalekosežnih ukrepih, pri katerih je prizadeta narodna čast slovenske pokrajine, ne smatra za potrebno, prašati za mnenje niti avtonomnih univerzitetnih oblastí, niti političnih predstavnikov Slovenskega naroda, ampak da hoče prikriti, z navidezno nedolžno določbo v zakonu, v katerega nikakor ne spada, uničiti dva važna in bistvena dela našega najvišjega kulturnega zavoda. Mi zahtevamo na svoji zemlji pravice svobodnega gospodarja in svobodnih državljanov ter neoviran razvoj naših kulturnih stremiljenj, zato si univerze ne damo kratkoma po vladnem diktatu vzeti. Dokazali smo, da smo je vredni, da smo ji znali vdihniti zdravo življenje že v dosežani kratki dobi njenega obstoja, da je tedaj bila njena ustanovitve naša nujna kulturna potreba. Zato izjavljamo: Ljubljanska univerza mora ostati ne samo taka kot je, ampak se mora še do najvišje kulturne zahteve izpopolniti. To je resen nacionalni gospodarski in kulturni program vseh Slovencev brez razlike političnih struj in naziranj.

Zato najenergičneje protestiramo proti event. nameravani ukinitvi medicinske in teološke fakultete na ljubljanski univerzi ter pozivljamo gospoda župana, da v imenu občinskega sveta in ljubljanskega prebivalstva odpošlje brzojavno narodni skupščini v Beograd, da ista zastavi v parlamentu in v vladi vse svoj upliv in vse svoje moči, da vlada od tega naklepa odstopi, ako ga namerava resno izvršiti.

Dr. Lemež je izjavil, da se s predlogom strinja, izvzemi teološko fakulteto, ker ta ne tvori bistvenega dela univerze.

Pri glasovanju je bila sprejeta resolucija v polnem obsegu, kot je bila predlagana.

Personalno-pravni odsek.

Na predlog poročevalca g. Pirca so bili sprejeti sledeči predlogi: Glede nadomestne volitve članov stanovanijskega razsodišča izvoli obč. svet 5 članov izmed posestnikov in 6 članov izmed najemnikov. Ugodi se pritožbi društva stanovanijskih najemnikov, da se črta g. Frelih iz skupine hišnih posestnikov in tega društva, ker g. Frelih ni več hišni posestnik v Ljubljani. V kuratoriji Mestnega deklškega liceja se izvoli na mesto g. dr. Breclja dr. Val. Rožič.

Električna cestna železnica.

Na društvo cestne električne železnice se stavijo različne zahteve upravnega značaja in sicer, da se črta v bilanci za l. 1921 pasivno postavko 6750 Din za »Zentralsteuante«, ker ta ne obstoja in se je napravil s tem le nekak skriti fond. V isti bilanci se črta med pasivi 25.000 Din kot »Abzinsungsfond«, ker to nasprotuje § 12 pogodbe in je nevarno, da to škoduje občini. Pojasniti mora družba, kako se je porabil znesek 35.000 Din, ki je bil poslan tvrdki Siemens-Schuckert Wien, kot predjem za blago, ki pa v istini ni dospelo. Dalje se črta znesek 833 Din 10 p, ki je bil naložen kot »Allg. Reserve-Fond«, ker se je to napravilo brez soglasja občine. Dalje je treba popraviti postavke zaloge materiala, urediti se mora v knjižnici obresti, voditi seznam o nakupu in porabi materiala in sploh preiskati, če se material res rabi. Zahtevajo se bilance za l. 1919 in 1920, bilanca za l. 1921 pa se ne odobri, dokler ni vse popolnoma urejeno.

Ressljev spomenik.

Na prošnjo »Češko-slovenske obce« v Ljubljani prevzame mestna občina spomenik Chrudimskega občana, vrio zaslužnega učenjaka Josipa Ressla v svojo oskrbo. Tudi se zaveže, dodatno večerajšnjemu tozadnevnu sklopu, da prepelje občina svoječasno njegove ostanke in spomenik na pokopališče Sv. Križu, kjer ga bo nadalje ohranjalo. Obč. svet. T. v. a. v. č. r. je vprašal pri tej priliki g. župana, kaj je s spomenikom Adamića in Lundra. Župan je pojasnil, da se bavi tudi s tem vprašanjem, da podvzame inicijativo in reši obenem z gori omenjenimi tudi to vprašanje. Mestna občina bo odstopila pri Sv. Križu prostor za skupen grob Cankarja, Ketteja in Murna in na ta prostor pride tudi Ressl. Pridrži si pa seveda lastninsko pravico tega sveta.

Boj Sokola I. za trg Tabor.

Nato se je vnela mestoma jako živahna in zelo obširna razprava o prošnji telovadnega društva Sokol I. za podajanje roka za zgradbo telovadnice in drugih projektnih poslopj na trgu Tabor. Poročevalce je predlagal, da se ta prošnja odkloni. Prvi se je oglašil k temu predlogu obč. svet. Turk, ki je uvodoma še precej mirno poudarjal, da večina, tudi če ne bi ugodila tej prošnji, stavbe nikakor ne bo zabranila. Vsteje naj se pri tem podaljšanju roka vsaj one 4 mesece sežije. Ta predlog je podpiral tudi s toplimi besedami obč. svet. Likozar. Obširneje je govoril nato obč. svet. T. v. a. v. č. r. Rok za zgradbo stavbe poteče 21. februarja 1924. Ko je bil v gremilju seji predložen stavbni načrt, so vse stranke priznale, da s stavbenega stališča ni nobenega ugovora.

Ce sedaj večina to odklanja, je to skrajno nelojalno postopanje, ker izgleda, kakor da je bilo dotično sklenjeno le, da bi Sokol ta rok res zamudil. Če ponuja sedaj dr. Stanovnik na to mesto otroški ambulatorij in mlekarno, jim tu ne gre za stvarni odpor, marveč le za politični efekt SLS v tem okraju. Zidali bomo, če pa stavba ne bo taka, kot je zasnovana, je vaša krivda. Nelojalno pa je, da sklepate v seji gremilja drugače kot pa v personalno-pravnem odseku. Kljub temu pa bo sokolska ideja končno je zmazala. Dr. Stanovnik je odgovoril, da ni sovražnik Sokola — bučen smeh na desnici, ključ ho, himavec — pač pa prijatelj Orla, pa tudi temu bi ne privoli na Taboru graditi. Veliko jih je tudi v sokolskih vrstah, ki so proti tej zgradbi. Predlagam izhod, da naj Sokol vrne svet občini po prodajni ceni, zato pa dobi prostor na periferiji mesta. Sokol naj se tozadevno pogaja z županom. Trg Tabor pa naj se porabi kot park in otroško igrišče. Barako pa, ki že stoji, bi porabil magistrat za otroški ambulatorij in mlekarno za revne otroke. Tudi trpi okraj prireditel

sredi mesta, kjer se ponoči razgraja, poje in pleše in mi glasujemo v interesu mesta proti. R. p. n. k. je poudarjal, da se ne čudi, če je SLS nasprotja sokolskemu kulturnemu stremljenju. Za predlagani ambulatorij in mlekarno naj pa odstopi primeren prostor šentpetersko župnišče. Stavbne težkoče so sedaj povsod tudi pri cerkvenih stavbah. Dalje apelira govornik na vse socialistične skupine, ki so napredne. Temu se je protivil dr. Lemež, kateremu pa je govornik zagotovil, da »Delavskega doma« niso napadli ne narodni socialci in tudi ne Sokoli. Pozivam vse napredne in skupine, ki zastopajo kulturne ideje, da glasujete za podajanje roka. Obč. svet. Mihevc je trdil, da so bili Sokoli prej nekaj drugega kot danes, danes pa je Sokol beogradska laibgarda.

Dr. Ravnihar

ne reagira na razne zbadljivke. V sokolski ideji vidi stremljenje kulturne pravosti in telesne vzgoje za dobrobit naroda. Vsaka stranka hoče pač doseči to po svoje. Prošnja Sokola se sama ob sebi priporoča. Vsi pomisleki so danes obsoletni in jih je odpravila nazorna resničnost in imajo kvečjem le politično ozadje. Na bivši gremilji zgradbi Sokol lično telovadišče in Tabor in okolica bosta s tem veliko pridobila. Stavba bo kras in ponos mesta. Da se nismo dogradili, so krive nepredvidne težkoče, kakor cene in vrednost denarja. V imenu združene opozicije prošim, da se tej prošnji ugodi.

G. Bonač

je ugotavljajal, da gre tu za organizacijo, ki je globoko ukoreninjena v prebivalstvu. Sokolska društva niso kapitalistična, ker je vstop vsakemu prost. Treba nam je vzgojiti močno mladino, ki jo čaka poleg drugega tudi težka naloga, da brani in osvobodí naše zaslužnjene brate. Ta dom bo kras mesta, in ostane še dovolj prostora tudi za otroško igrišče. Ugodiše prošnji Sokola, kar bo napravilo globok utip v vseh srcih.

Dr. Lemež je poudarjal, da Sokolstvo ne vrši več iste idealne naloge, kot jo je vršilo pred osvobodjenjem. Danes je postala ta buržoazija ustvaritelja države, obetala nam svobodo, ta svoboda pa je samo prazna fraza. Sokolska organizacija ni samo kulturna, marveč štiti tudi reakcionarni režim in ima skupno idejno misel z »Orjuno«. (Nastane hud ropot in krik, sramota, dr. Lemež je bil Sokol, prvo izobrazbo je dobil v sokolskem domu.) Turk kliče: G. župan, poklicani ste, da nas varujete pred takimi napadli! Nas kliče vedno k red, druge pustite. Živela Ciril-Metodarija, živel Sokol!

Nato je govoril obč. svet. Čelešnik, ki je priznal, da je bil sam izprašan vadiatelj Sokola, zapustil pa ga je, ker mu ni neslo. Sokolski evangelijski pozna in ve, da ne smejo biti Sokolstvu nobene ideje tako tuje, da bi se zapirale pred njimi vrata telovadnice. Je pa proti temu.

Pomirljivo je govoril obč. svet. Tokan, ki je poudarjal, da stojimo pred dejstvom, da se ta dom zgradi. Če se pa zida, je boljše, da se gradi nekaj res primernega in taka stavba, ki bo ugodna za mesto. Projektirana so tudi stanovanja, kar jo tudi priporoča. (Kdor hoče grdo hišo, naj bo protit!) Predlaga, da se glasovanje preloži, stopi v stik s Sokolom in vprašanje primerne reši. Ta predlog je bil zavrnjen.

Zakaj se razburjate? vpraša zbornico obč. svet. Likozar, gre za to, ali se gradi lepše in ceneje, ali pa slabše in dražje. Preprečiti gradbe ne morete.

Kulturni škandal.

Pri glasovanju je bil predlog za podajanje roka zavrnjen. Število glasov je bilo 17 za proti 20 ne. Nato je nastala v dvorani silna rabuka. Dr. Ravnihar je glasno zaklical: »Kulturni škandal!« Turk je očital županu, da njegova častna beseda nič ne velja. Briskrate nas, Sokolski dom pa bo stal! Opozicija reprezentira večino! Tudi galerija je klicala »Fuj!« »Živijo Sokoli!« in močan glas se je oglašil: Stal bo dom, če ga z našimi žulji postavimo!

Župan je med tem ropotanjem in kričanjem zaključil sejo, ki se nadaljuje v torek zvečer.

Za pravično uvrstitev geodetov.

Pri kategoriziranju uradništva na podlagi uradniškega zakona namerava, kakor čujemo, vlada uvrstiti tudi geometre z visokoškolsko izobrazbo v II. kategoriji (mat. turanti) s priznanjem 10 ostoikov dodatka.

To stališče se naslanja na dejstvo, da je vsled nujne državne potrebe študijska doba geodetov na tehnikah bila skrajšana na 4 semestre. V tem času so morali dijaki geodezije predelati ogromno tvarino. Zagrebška tehniška visoka šola je geodetski študij podaljšala na 8 semestrov. Če se študijska doba omejuje na 2 letnika, je slušatelj tako obremenjen, da večina ne more izpita že po 2 letih položiti. To, kar se v eksaktni formi zahteva, n. pr. glede matematskega znanja, presega obseg 2 državnih izpitov. Geodetski študij je eden najtežjih na tehnikah. Študij je seveda strogo znanstven. Izpit je teoretski, poleg tega pa se zahteva še 8 do 14 dnevni praktični izpit.

Ta akademski študij se nikakor ne da primerjati s tečaji, ki jih druge, n. pr. računske stroke dovršujejo na univerzah. — Večinoma so slušatelji takih tečajev izredni slušatelji, študij se vrši v teku službene dobe in traja navadno le eno leto. Taka spolnitenava šola se pač ne more primerjati z geodezijo, koje frekventanti so popolnopravni visokošolci.

Krivično je torej geodeete označiti kot maturante s kurzji. V Češkoslovaški so uvrščeni v prvo kategorijo in so člani inženjerskih komor. V Italiji in drugod ni razlike med geodeti in inženjeri.

V naši državi imamo še prav poseben interes, da se geodetskega študija ne ponižuje. Njega se služijo skoro vse druge stroke. Pol države je neizmerno. Iz služajnega dejstva, da je poprej bilo treba vso snov že v 2 letih predelati, sklepali na akademski značaj ali celo le kurzovsko višino geodetskih študij je skrajno krivično in more ambiciozne mladence je odvracati od tega študija, ki pa je v naši državi življenjske važnosti.

Zato moramo pripisovati namero vlade, da geodeete degradira, samo nepoznanju razmer. Površnost onih, ki se jeze, da so morali za analogno tvarino, ki jo je geodet absolvirati v 4 semestrih, porabiti 8 semestrov, zavaja v napako, ki bo imela zelo neprimerno posledice.

Zato se naša javnost brez pridržka lahko pridružuje zahtevi, da se geodetski akademiki in pragmatiki stavijo v I. kategorijo državnih uslužbenecov.

Iz prosvetnega življenja.

LJUBLJANSKA DRAMA.
J. Vojnović: Smrt majke Jugovića. — Delo je pri nas že poznano. Je učinkovita dramska ilustracija kosovske tragedije. V mnogočem prevladuje dekorativen blešč, sijaj ljubčega Hrvata (III. pjevanje), a marsikatero mesto (sanje Angjele) očituje poglavitve v zvezi s točnim poznavanjem odra in efektov. »Ekinoviki« in »Smrt M. J.« sta dva važna mejnika avtorjeve stvariteljsosti. Kot pri Ogrizovićevih »Hsanagnicah«, se je tudi tukaj najprejletje uveljavil originalni jezik. Ce glede slednjega ne upoštevam manj priznalo mnenje nekaterih navzočih Srbov (kar smatram za razumljivo), so nastopajoči častno govorili in igrali. Brez patosa, ki je tako silno nevaren vlogi Damjana, je g. Rogoz tudi kot režiser s prikupno nevsiljivostjo ter gorkim čuvstvom utelesil poslednjega Jugovića. V naši slovenski novejši književnosti nam je le V. Levstik po naše v Kasteleki približal tip junaške matere. (»Gadje gnezdo«). Bogata srbska zgodovina, herojske njene dote in širok, k epiki nagnjen srbski značaj je ustvaril podoben kot je majka Jugovičev. G. Rogozova — to sem že neke omenil — je v prvi vrsti tragedika. Uspela je tudi to pot. Kulturna glasu je tu in tam malo pomankljiva, njena zrela igra, porast njenega dramatičnega izražanja (II. dejanje) pa je dopomogel kreaciji g. Rogozove do popolne veljave. Vloga zahteva močnih kontur, mnogo vnanje in notranje sile; malenkostni potankosti manj. G. Rogozova ima te igralne lastnosti. Med sinahami je ugajala ga Sarčeva (povsem na svojem mestu!), pa tudi ostala skupina je igrala skladno in z občutkom pozeleje razlile med to dramsko pesnitvijo. Kosovska devojka je pred leti prinesla več mistične pravilnosti na oder — več lirike. Igralo je srbsko Sama-

ritanko, inkarnacijo narodne ljubezni kot nekako breztelesno, simbolizirano bitje: to kar je. Letošnja kosovska devojka mi ni ustvarila tega občutja. Kreпка, zdrava, vedra? Presenetil je g. Skrbinski kot slepi guslar, oznanjevalec starih zmag in porazov in glasnik novega življenja. V vseh ozirih je bil dovršen in svojevrsten. Tudi ostali — mnogo po zaslugi fine režijske roke — so tvorili to, kar brezobzirno zahteva poem: enotnega občutja, veličastja. — Uprižitve »Aida« v ljubljanski operi dne 10. oktobra 1923. Ker je gledišče svetlišče umetnosti, in bi tudi vedno moralo biti, pričakujemo po pravici lahko vsakikrat novega razodetja, novega znamenja lepote, nove hrane našemu umetnostnemu čutu. S takim svetim strahom sem posetila drugo uprizoritev »Aida« v sredo, dne 10. oktobra t. m. — Lahko brez pridržka rečemo, da je bila cela vrsta glasbenih točk, ki so zadovoljile estetično čuvstvo vsakega ljubitelja glasbe. Semkaj spadajo glasbene uspehi g. Levandovskega (Aida), g. Sovilskega (Radames) in g. Cvejića (Amonasro). G. Reviczeva (Amneris) je storila vse, kar ji je bilo v moči, dosežila je v mnogih prizorih, tako posebno v 4. dejanju v nevdični sodni sceni, resnično umetniške viške, treba bo seveda še mnogo prizadevanja in hotenja, zlasti se čuti semteritja se pomankanje temperamentnosti in od nje oblikovana Amneris ni imela radi tega zadostnega kolorita. G. Sovilski nam je podal z vloga Radameza eno izmed svojih najboljših tvorb, ki mu je uspela glasovno in dramatično. V posameznih trenutkih si je direktno osvojil poslušavce. Izrečno navajamo prizor ob Nilskem bregu, ki je tvoril v umetniškem kot v kateremkoli oziru višek uprizoritve. — G. Levandovska je ogrela, posebno glasovno; v g. Cvejiću smo videli dobrega umetnika. Neglede na njegove glasovne darove in sposobnosti je nadarjen, temperamenten igralec, kar je za

Dnevne novosti.

— **Jadranska Straža v Ljubljani.** Na vsestransko zanimanje od strani občinstva za naše prireditve je sklenil Glavni odbor, da priredi tekom leta razen predavanj in družabnih večerov, tri večje prireditve. Prva bo soareja s plesom, dne 20. t. m. v veliki dvorani »Uniona«. Druga večja prireditev se bo vršila dne 12. januarja 1924 istotam, kot tretja pa bodo »Mornariški dnevi« v začetku avgusta, ki se bodo vršili istodobno po vsej državi in bodo trajali 3 dni. Dalje je sklenil podpisani odbor, da se društvenim članom zniža vstopnina za vsako prireditev na polovico, dijaštvu pa na četrtino. Z ozirom na to vabimo vse člane, da se v častnem številu udeležijo prve društvene prireditve 20. t. m. — Glavni odbor Jadranske Straže.

— **Izobezanje zastav.** Ker se je opazilo, da nekatere državne ustanove, zlasti na čelniki postaj na Hrvaškem, in Vojvodini in v Bosni ne izobezajo nikdar državnih zastav, temveč samo plemenske, je minister za notranje zadeve ukazal vsem državnim organom, da se morajo ob narodnih praznikih in ob veselih dogodkih na vseh državnih zgradbah izobezati edino-le državne zastave. Prestopki tega ukaza se bodo kaznovali z zaporom in se ta kazen ne more spremeniti v denarno.

— **Vsled pomankanja zdravnikov psihiatrov** je proforski zbor medicinske fakultete v Beogradu predložil prosvetnemu ministru spomenico. V njej opozarja ministrstvo na pomankanje te vrste zdravnikov specialistov in predlaga, naj prosvetno ministrstvo v najkrajšem času razpiše konkurz za študente, ki bi bili pripravljeno posvetiti se specijelno tej stroki zdravstva.

— **Državni izpit iz glasbe.** Na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani vršil se je začetkom meseca julija in oktobra državni izpit iz glasbe pod predsedstvom predstojnika tukajšnjega oddelka za prosveto in vere vladnega svetnika dr. Janka Bežaka. Člani izpraševalne komisije so bili: ravnatelj konservatorija Matej Hubad ter konservatorijski profesorji dr. Mantuani, Stanko Premrl, Janko Ravnik in Josip Vedral. Julija meseca so naredili izpit sedeči kandidati: Josip Brnobič, Jeannetta Fodrarsperg, S. Vida Mencin, Radovan Prosenec in Valentin Svikičar; v oktoberskem terminu pa mati Egidija Mencin, Viktor Schweiger in Angela Trostova. Vsi imenovani so naštevani kakor strokovni učitelji petja na srednjih in strokovnih šolah v Sloveniji.

— **Prosimo čitva za ogrožene kraje.** Iz nekega naj ogroženega kraja je došla prošnja, naj se za tamšnjo Čitalnico pošiljajo slovenske knjige. Obračamo se do našega rodoljubnega občinstva, naj bi odstopilo stare letnike »Zvonca«, »Dom in Svet«, »Slovana« in druge leposlovne knjige za omenjeno Čitalnico, ki vrši svoje prosvetno delo vključno teritorij sovraga. Knjige naj se pošiljajo na Kolo jugoslov. sester, Solski dvorovi 2, Ljubljana.

— **Pozor!** Članice Kola jugoslov. sester bodo nabirale za svojo Božičnico darove na pole, na kojih bo žig društva in podpis predsednice. Pole brez žiga Kola jugoslov. sester in brez predsedničnega podpisa naj se kratkoma zavračajo! — Odbor Kola jugoslov. sester.

— **Nošenje orožja se po novih naredbah strogo kaznuje.** Dne 9. t. m. je bil pred oslejško policijo obsojen na 750 Din kazni neki Lupo Vice, uradnik hrvaške štedionice v Osijeku. V neki gostilni je med prepričnim izveleč revolver, katerega so mu pa odvzeli, predno ga je rabil. Tako je bil kaznovan od policije zaradi nošenja orožja, za drugo se bo pa zagovarjal pred sodiščem.

— **Za kadilce.** Vedno se čujejo pritožbe, kako je drag tobak, cigarete, cigare in drugo blago te vrste. Pa pri nas še dolgo ti predmeti niso najdražji. Neki ameriški list priporoča kot posebno po ceni havana cigare, kolikoli dva komada staneja samo 25 centimov, po naše malo manj kot 25 Din.

— **V Ljubljansko bolnišnico so prepejali:** Ano Brda, kovačevo ženo iz Bukovce 23 pri Vodich. V veži trgovine z železnimi žalt in žilic na Dun. čisti v Ljubljani ji je nekdo vrzel po nesrečnem naključju okoli 20 kg težke štukovine na glavo. Ženo so odpeljali v bolnišnico, da se ugotovi njena poškodba. — Dalje dinnarja Matevža Braniseja, doma iz Cirknice, ki se je vsekaj v gozdu blizu Dolenjevasi pri Cirknici v desno nožo, in pa čevljarja Franceta Tomšiča iz Tacna pri Smartnem pod Šmarno goro, ki si je zlomil pri padcu desno roko.

— **Slab stavbnik** oder je povzročil večer težko nesrečo. Pri zgradbi palače okroglega urada za zavarovanje delavcev se je podrl večer dopoldne stavbnik oder, na katerem so stali 4 delavci. Trije delavci so pravčasno odskočili, 4letni Spaho Zureškov iz Ržance v Črni gori pa je padel tako nesrečno, da je dobil smrtonosne poškodbe. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, vendar je bil prav malo upanja, da bi mogel okrevati.

— **Nepreviden skok.** Luka Gostinčar, delavec na Kodeljevem, je skočil tako nerodno na bližnjem travniku z voza, da se je nabodel na vilo in dobil težko rano pod pazduho. Odpeljali so skoro nezvestnega v bolnišnico.

— **Cegavo je kolo?** Neki neznan fant je prodal na Rudniku Damjanu Globokarju še dobro ohranjeno kolo za tako sumljivo nizko ceno, da je kolo gotovo ukradenko. Kolo ima pod sedam tov. štev. 157.148. Lastnik kolesa naj se zgleda pri ljubljanskem okrajnem sodišču, odd. VII, in naj prinese s sabo potrebne izkaze o istovetnosti in lastniške dokazke.

— **Zaplenjena kolesa.** Po številnih že skrajno predrznih tatvinskih koles v Ljubljani in bližnji okolici je posvetila policija tem nevarnim tatem, ki so postali že profesionalni kolesarski tatovi, precej večjo pozornost in to ne brez uspeha. Izsledila je že več ukradenih koles in pa tudi več tatov, ki so že

dobili zadrženo plačilo pred ljubljanskimi sodniki. Več obravnav pa je še v teku in se nabira dokazilni material, ker ti kolesarski tatovi so po večini skrajno pretriganji in predrzni, obenem pa se skoro z lahko ugotavlja med njimi nekaj tajni dogovor. V zadnjem času je bilo zaplenjenih več koles v okolici Grosuplje, kare je pokradel varstvenim oblastim dobro poznat nevaren profesionalni kolesarski tat Jakob Bricej. Policija je vsa ukradena kolesa zaplenila pri lahkomiselnih kupcih, ki so sedaj ob kolesa in denar, in je tudi ugotovila prave lastnike koles. Bricejina so aretirali in ga oddali v preiskovalne zapore dež. sodišča. Vse kaže, da ima ta možakar še več koles na vesti in da se bo v kratkem dobilo še več od njega ukradenih in prodanih koles.

— **Tatvine v Ljubljani.** Iz podstrešja hiše Miroslava Urbasa v Slomškovi ulici 13 e bilo ukradeno viš. žel. rav. Avgustu Zadniku črn dežni plašč, 2 uradniška plašča, svitlo moder »Waffenrock« ter več moške in ženske oblike v skupni vrednosti do 4000 Din. — Na šoli na Ledini je vionil neznan tat v pisarno šolskega vodstva, vdrl v pisalno mizo ravnateljevo in ukradel 156 Din 15 p gotovine in vrtnarski nož z ruja-vim ročajem.

— **Sizukinja** — milijonarka. V Subotici je služila neka služkinja Terezija Veres. Te dni je do dobila od ameriškega konzulata v Beogradu poročilo, da se je njen oče v Ameriki v neki tovarni ponesrečil in da ji bo izplačala dotična tovarna 28 tisoč dolarjev zavarovalnine. S prvo besedo, ki jo je po tej novici izrekla, je Veres odpovedala svojemu gospodarju službo.

— **Samomor iz žalosti.** V Subotici se je 9. t. m. ustrelil veleposelnik Mukis iz žalosti, ker je zadnje dni iz njegov šestletni otrok umrl na tuberkulozo.

— **Smrtel padec v prepad.** V neki vasi blizu Sarajeva je živel Sulejman Šurković, po poklicu gostilničar, s svojo ženo v vednih preprih. Vsled tega je imel vedno opraviti s sarajevskimi policisti. Ko je zadnje dni zopet bolj nemirno s trdo pestjo božal svojo zakonsko polovico, je naenkrat prišel v sobo redar. Ko ga je Šurković zapazil, je skočil skozi okno in bežal v temno noč. Pri tem pa v temi ni videl, da je na robu 10 m globokega prepada in padel je čez rob v globino. Drugi dan so ga našli voljaki napol mrtvega. Zabil je težke notranje poškodbe.

— **Zalostna smrt 12 letne deklice.** Iz Vinkovcev so pripeljali 10. t. m. v Pasturjev zavod 12letno Evo Palackovic, ki je v groznih bolečinah drugi dan ob 7. uri zjutraj umrla. Deklico je pred 7 tedni ugriznil stekel pes in ji prizadel precejšnjo rano. Staršem so sosedje svetovali, naj pošljejo deklico v Pasturjev zavod, toda očetu se je zdelo škoda denarja za stroške. Rana se je kmalu zacelila in deklica je bila na videz popolnoma zdrava. Nikdo pa ni vedel, kako se je po zdravi krvi polagoma razširil strup. Pred nekaj dnevi so se pa pri nesrečnem otroku pokazali prvi znaki stekline. Prepeljali so jo v Pasturjev zavod v Novi Sad, kjer je po groznih mukah umrla. Še pred smrtjo se je obrnila na očeta in mu očitala, da je le on kriv njenih muk in njene zgodnje smrti. V Pasturjevem zavodu so tekom enega leta imeli 3000 bolnikov, od katerih niti eden ni umrl, če je pravočasno iskal pomoči.

— **Čeljske novosti.** Koroški plebišci. Dne 10. oktobra se je v celjskem Narodnem domu vršilo predavanje ob priliki triletnice koroškega plebišca. Predaval je o plebišcu bivši poslanec Brandner. Predavanje je bilo srednje obiskano. — **Jesen** je prišla v deželo. Po celjskih vinogradnih gričih se je pričela vinska trgatve. Jesen pa vidimo tudi v našem mestnem vrtu. Vrtnar je opustošil krasne cvetlične gredice ter spravil na varno pred jesenskim mrazom razne eksotične cvetlice. Rajska lepota, s katero se je v letošnjem letu ponasal naš park, je izginila in upamo, da se v prihodnji spomladi povrne v isti ali pa še v lepši krasi. — **Zikov kvartet** je v tork večer koncertiral v mali dvorani »Uniona«. Proizvajalna kvarteta so bila krasna in so popolnoma zadovoljila navzoč občinstvo.

— **Mariborske novosti.** — Mestno električno podjetje naznanja, da bo vsled popravil na mestnem električnem omrežju v nedeljo dne 14. t. m. od 6.30 zjutraj do popoldne dobava električnega toka uknjena. — **Pouk v trgovski** nadaljevalni šoli se prične 15. t. m. I. razred se nahaja v L. mestni deški ljudski šoli v Razlagovi ulici, II. in III. razred v državni trgovski šoli na Zrinjskega trgu. Vajenci, ki še niso bili vpisani, se morajo zgledati z zadnjim šolskim izpravevalom v nedeljo, 14. t. m. ob 8. uri v I. razredu, kjer bodo položili sprejemni izpit. — **Angelica** in Elica, obe brezposelni lahkoživi Zagrebčanki, sta se zadnje dni posebno radi mudili v bližnji podčastniške šole. Bili sta aretirani in zaradi bolezni oddani v javno bolnico, nakar bosta oddani v domovinsko občino. — **Ključavničar Maks H.** je bil aretiran, ker je izval s prepričanjem pesmi »Die Wacht am Rhein«. — **Ker razni obiskovalci** javnih lokalov klub policijski prepovedi jemljejo pse s seboj, jih policijski komisariat ponovno opozarja na kaznivost njih ravnanja. — **Pri zagrebški tiskovni Weiss** in drug je bil kot nakupovalec raznega gradiva za izdelovanje kratk nastavljen neki Franc F. iz Maribora. Tvrdba, čije lastnik je Schwarz, mu je izročil za nabavo blaga 164 tisoč dinarjev. Pri obračunu je izginilo 18 tisoč dinarjev, glede katerih je F. zatrjeval, da jih je dal spraviti pri neki znani družini v Mariboru. Ker je F. kratko na to izginil iz Zagreba, se je pripeljal Schwarz z detektivji v Maribor, kjer so tudi res kmalu izsledili Fa. Ta je bil aretiran. Pri zaslišanju je priznal, da je denar zapravil v družbi veselih žensk. Bil je izročen sodišču. — **Dan za tuberkulozne reveže** in za brezstanovance namerava zgraditi Kredita in stavbna zadruga »Mojmir«. Protektorat nad to akcijo je prevzel škof dr. Karlin. V tork, 16. t. m. se vrši v to svrhu posvetovanje vseh v poštev prihajajočih okrogov.

— **Ptujske novosti.** Soboti 13. oktobra t. i. bo za naše mesto velikega pomena. Ob 6. uri zvečer se namreč vrši volitev župana in naše mesto bo dobilo novega reprezentanta! Kdo bo postal župan? Razne kombinacije se slišijo, toda jasne slike še nimamo. Socialdemokracije so baje že dobili »ferman« od strankinega načelnstva, da ne smejo oddati svojih glasov za nesocialističnega kandidata, temveč morajo na vsak način vztrajati na svoji lastni kandidaturi. Ako torej ne bi prišlo do sporazuma med narodnima strankama, bomo sigurno znova dobili »mednarodnega« občinskega predstolnika in prezagodej smo se potem že udeležili sladkemu upanju in veselju, da bo dobilo naše mesto tudi na zunan čeravno precej kasno narodno lcel! Toda kakor vse kaže, bo prišlo do kolaboracije narodnih občinskih svetovalec in prepričala se bo na ta način velika nevarnost. Narodni socialisti kandidirajo za župana dosedanjega podžupana g. Blažeka, vrlega narodnjaka, ki je v splošnem zelo priljubljen pri tukajšnjih Slovencih. Ker narodno-socialistični klub najbrže ne bo odstopil od svoje kandidature, je zelo verjetno, da si demokratski klub ne bo izbral lastnega kandidata, če mu je na tem ležeče, da ne homo doživeli istega presenečenja in neprijetnega dejstva kakor ob priliki zadnje županove volitve! — Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je priredilo pretekli ponedeljek zvečer svojemu dolgoletnemu ter zaslužnemu načelniku gosp. Stendteju priložnost njegove sedemdesetletne bakljade, kateri je prisostvovalo mnogobrojno občinstvo. — **Solski nadzornik** ptijskega okraja g. Pavel Flere je imenovan za učitelja v Beogradu, kjer bo obenem opravljal službo referenta za nižje šolstvo v ministruvstvu prosvete. — Medtem ko je dijaški dom v tem šolskem letu precej dobro obiskan ter pridobil na številu gojencev napram lanskemu letu, je ostal dekliski zavod »Mladika« letos precej prazen; prišlo je namreč le 19 gojenk, čeravno se jih je oglasilo okrog 50. Omeniti moramo, da »Mladika« z ozirom na število gojenk vsako leto bolj in bolj nazaduje in ni izključeno radi tega, da se bo zavod zaprl radi prevelike pasivnosti.

— **Opozorilo.** Tovarna čevljev Peter Kozina & Co., je izdatno znižala dosedanje cene v vseh svojih detajlnih trgovinah. P. n. občinstvo naj se v lastnem interesu posluži te prilike. — **Učni tečaj** za moško in žensko krojenje se prične dne 1. novembra. Tam se izdelujejo in razpošiljajo po pošti najmodernejši kroji za dame in gospode in risbe, po katerih krojači lahko prihranijo veliko blaga. — **I. koncesionirani izprašani učni** zavod za krojenje, Ljubljana, Židovska ul. št. 5. — **Kam nocoj?** Nocoj gremo vsi na veliko vinsko trgatve »Bratstva«, ki bo ob 8. uri zvečer v vseh prostorih hotela Lloyd. Pravilo, da bo izborna zabava s plesom in da se bo dobila izborna kapljica, zato vsi nocoj na trgatve k Lloyd! — **Vinsko trgatve** priredi na Rudniku gospodarsko in kulturno društvo na Barju v nedeljo. Ples in šaljiva pošta, petje. Uzmovčji grozljiva vabljenci.

— **Kino »Ideal«** prične z predvajanjem krasne drame »Lise Fleuron« od Viktorja Bianchi prirejene po istoimenskem romanu Georga Ohnet. Že ime pisatelja samega za-dostuje, da se občinstvo na vsebino te drame povsem lahko zanese, osobito pa je ta drama tem lepša, ker igra v glavni vlogi »Lise Fleuron« znamenita igralka Francesca Bertini. Občinstvu se poset te drame tolo priporočajo. Predvajanje prične v nedeljo 14. t. m. in se predvaja še v ponedeljek, torek in sredo ob navadnem času in navadnej vstopnici.

— **Ali že imate karte za tombolo,** ki jo priredi Udruženje vojnih invalidov v Mariboru na Glavnem trgu v nedeljo dne 14. oktobra 1923 ob 2. uri popoldne? Ako ne, potem si jih nabavite takoj, ker je rok do igre jako kratek, in jih bo zmanjkalo? Pet glavnih dobikov ter nebroj dobikov n. pr. 3 kladre drv, 1 voz premoga, 1 vreča najfinije 00 moke, mnogo usnja, podplatov, svilenih oblek, prvovrstnega perila, platna, blaga, volnatih oblek, mesa in različnih drugih stvari ter mnogo drugih bogatih in krasnih dobikov. Svira volajska godba. — **Karte** se dobe pri gosp. Zlata Brišnik v Slovenski ulici in v vseh trafikah.

— **Sokolski vestnik.** — Sokolsko društvo Ljubljana II. naznanja, da se prijeteljski sestanek, objavljen za 13. t. m. ne vrši navedenega dne, temveč sele v soboto, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji Mrak na Rimski cesti.

— **Iz društvenega življenja.** — Klub esperantistov v Ljubljani naznanja, da otvori kurze iz esperantskega jezika v tork, dne 16. t. m. ob 7. uri zvečer v šentjakobski šoli II. nadstr. Učna pristojbina bo znašala 10 Din, za dijakle 5 Din mesečno. Ta dan naj pridejo tudi vsi člani in lanskii učenci. — Odbor.

— **Sport in turistika.** — Sturm (Građec) : Ilirija. Graški SK Sturm absolvirja danes ob 16. uri svojo prvo tekmo proti Iliriji. Jutri ob polj 16. uri nastopita moštvi v revanšni tekmi. Razen tega se vrši jutri ob tri četrti na 14. uro kot predigra tekma med Slovanom in Ilirijo rez. — Za nastop Sturma vlada velik interes. Moštvo se je povzpelo letos pod vodstvom trenerja Haista med prve klube v Avstriji. V Gradcu nima več resnega tekmeča. V štajerskem prvenstvu je igral doslej vseh 7 tekam zmagovito ter stoji s 14 točkami in diferenco golov 52 : 3 zopet na prvem mestu. Najmočnejši in najinteresnejši del moštva je napadalni trio Doler-Haist-Dellinger. Ilirija bo morala napeti vse sile ter igrati v najboljši formi, ako hoče doseči časten rezultat. Predpodača vstopnice se vrši v trg. J. Gorec. Se-deži I. vrste so numerirani. Znižane karte za člane, dijakle in vojake se dobe le v predprodaji. Enako tudi proste vstopnice za aktivne nogometaše Ilirije. Dostop brez karte na igrišče bo onemogočen.

— **Prvenstvena nogom. tekma Her-mes** : Jadran se vrši jutri ob 10.30 na igrišču Ilirije in sicer le ob ugodnem vremenu. Tudi ta tekma bo brez dvoma zainteresirala, ker je računati na ostro borbo. Moštvi sta enakovredni ter v dobri formi izid je docela negotov. — **Jugoslavija** — Českoslovaška. Peta obletnica samostojnosti in osvobodjenja se bo proslavila v celj republiki na najsvetečnejši način. Poleg političnih manifestacij bodo kot glavne točke slavnostnega programa tudi sportne prireditve. Tega dne to je 28. oktobra se vrši v Pragi meddržavna tekma Českoslovaška—Jugoslavija. Po znani zagrebški aferi, ko so zgubili Čehoslovaki na Vidov dan leta 1921 tekmo s 3:4, se pričakuje v čeških sportnih krogih ponovno srečanje z največjim interesom. Državna Čehoslovaška Footballova Asociace (Čs. F. A.) bo postavila za to tekmo najmočnejše moštvo, ki ga ima na razpolago. Gros igralcev bo vzeti iz Sparte, ki je hotela tega dne igrati na Dunaju proti Amaterjem, misleč, da bo nastopila proti Jugoslaviji kaka druga garnitura. Medtem pa je izjavila asociacija, da reflektira na več igralcev Sparte in da vsled tega ne dovoljuje tekme na Dunaju. Torej, kakor se vidi, posveča služben forum največjo pažnjo za sestavo reprezentance in nas nikakor ne misli podcenjevati. Čehi so namenili, da dosežejo proti Jugoslovanom čim večji rezultat, po možnosti tudi dvoštevilčen, da s tem temeljito operejo svoj lanski poraz v Zagrebu, kjer je igrala druga garnitura, ker je istega dne gostovala Sparta na Dunaju proti Rapidu. Definitivna postava Českoslovaške ni še poznana do danes. Vsekar bo treba pri sestavljanju naše reprezentance največje pazljivosti, da se Jugoslovani čim častneje odrežejo na vročih praskih tleh.

— **Klub kolesarjev in motociklistov** »Ilirija« v Ljubljani. V soboto zvečer ob 20. uri strogo obvezna seja kluba v restavraciji Novi svet (Prešernova soba). — Pozivljajo se vsi člani in dirkači klubja, istotako vsi člani ostalih klubov v zadevi razdelitve daril. — Tajnik.

— **Nov svetovni rekord v iznakoatletiki.** V Berlinu se je posrečilo Norvežanu Hoffu doseči nov svetoven rekord v teku na 500 metrov. Pretekel je to prgo v rekordnem času 1 minute 05 sekund. Poskusil je tudi zrušiti rekord v skoku s palico, ki se mu je pa ponesrečil.

— **Slov. Plan. Društvo v Ljubljani** naznanja, da se zatvori Erjavčeva koča na Vršču 13. oktobra 1923.

— **Izpred sodišča.** — **TATVINA PŠENICE.** Anton in Ivana Štifter, posestnika v Viru pri Dobu, on že štirikrat, ona pa enkrat radi tatvine kaznovana, sta ukradla v sosedovem kozolcu 214 snopov pšenice, vredne 510 Din. Obtožena sta skušala tatvino tajiti, kar pa se jima ni posrečilo. Z ozirom na to, da se je pšenica zaplenila, je bil obsojen mož na 8 mesecev, žena pa na 5 mesecev težke poostrene leče.

— **DRAGA VOŽNJA.** — **Tovarnar** v Tržiču Alfonz Mali je povozil s tovornim avtomobilom 2 lovjska psa. Pri obravnavi je ugotavljal obtoženec, da je vozil primerno in kljub temu ni mogel preprečiti nesreče, ker sta se mu psa, ki sta se tepla, naravnost v avto zalefala. Pes, za katerega je šlo, je bil 3 leta star, volčje pasme in ga cenil lastnica gospa Kebrova na 3750 Din, kar je že precej čedna vsota. Obravnava se je preložila in bo, če centi tudi drugi lastnik g. Švab svojega psa tako visoko, ta vožnja lahko res precej draga.

— **Vremensko poročilo.** — »Jutranje Novosti.« — Ljubljana, dne 12. oktobra 1923.

Kraj	Čas	Zračni tlak	Zračna temper.	Veter	Oblačno 0 — 10	Padavine mm
Ljubljana	7	761.2	14.5	sever	več obl.	
Ljubljana	14	760.7	18.3	jugovzh.	„	
Ljubljana	21	759.2	16.2	brevz.	obl.	
Zagreb	7	761.3	13.0	„	„	
Beograd	7					
Dunaj	7	761.2	9.0	„	dež	10.0
Praga	7	759.2	8.0	jugozapad	„	8.0
Inomost	7	762.5	4.0	brevz.	jasno	

Barometer; nižji
Temperatura visoko

Sokolski vestnik.

— Sokolsko društvo Ljubljana II. naznanja, da se prijeteljski sestanek, objavljen za 13. t. m. ne vrši navedenega dne, temveč sele v soboto, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji Mrak na Rimski cesti.

— **Iz društvenega življenja.** — Klub esperantistov v Ljubljani naznanja, da otvori kurze iz esperantskega jezika v tork, dne 16. t. m. ob 7. uri zvečer v šentjakobski šoli II. nadstr. Učna pristojbina bo znašala 10 Din, za dijakle 5 Din mesečno. Ta dan naj pridejo tudi vsi člani in lanskii učenci. — Odbor.

— **Sport in turistika.** — Sturm (Građec) : Ilirija. Graški SK Sturm absolvirja danes ob 16. uri svojo prvo tekmo proti Iliriji. Jutri ob polj 16. uri nastopita moštvi v revanšni tekmi. Razen tega se vrši jutri ob tri četrti na 14. uro kot predigra tekma med Slovanom in Ilirijo rez. — Za nastop Sturma vlada velik interes. Moštvo se je povzpelo letos pod vodstvom trenerja Haista med prve klube v Avstriji. V Gradcu nima več resnega tekmeča. V štajerskem prvenstvu je igral doslej vseh 7 tekam zmagovito ter stoji s 14 točkami in diferenco golov 52 : 3 zopet na prvem mestu. Najmočnejši in najinteresnejši del moštva je napadalni trio Doler-Haist-Dellinger. Ilirija bo morala napeti vse sile ter igrati v najboljši formi, ako hoče doseči časten rezultat. Predpodača vstopnice se vrši v trg. J. Gorec. Se-deži I. vrste so numerirani. Znižane karte za člane, dijakle in vojake se dobe le v predprodaji. Enako tudi proste vstopnice za aktivne nogometaše Ilirije. Dostop brez karte na igrišče bo onemogočen.

— **Prvenstvena nogom. tekma Her-mes** : Jadran se vrši jutri ob 10.30 na igrišču Ilirije in sicer le ob ugodnem vremenu. Tudi ta tekma bo brez dvoma zainteresirala, ker je računati na ostro borbo. Moštvi sta enakovredni ter v dobri formi izid je docela negotov. — **Jugoslavija** — Českoslovaška. Peta obletnica samostojnosti in osvobodjenja se bo proslavila v celj republiki na najsvetečnejši način. Poleg političnih manifestacij bodo kot glavne točke slavnostnega programa tudi sportne prireditve. Tega dne to je 28. oktobra se vrši v Pragi meddržavna tekma Českoslovaška—Jugoslavija. Po znani zagrebški aferi, ko so zgubili Čehoslovaki na Vidov dan leta 1921 tekmo s 3:4, se pričakuje v čeških sportnih krogih ponovno srečanje z največjim interesom. Državna Čehoslovaška Footballova Asociace (Čs. F. A.) bo postavila za to tekmo najmočnejše moštvo, ki ga ima na razpolago. Gros igralcev bo vzeti iz Sparte, ki je hotela tega dne igrati na Dunaju proti Amaterjem, misleč, da bo nastopila proti Jugoslaviji kaka druga garnitura. Medtem pa je izjavila asociacija, da reflektira na več igralcev Sparte in da vsled tega ne dovoljuje tekme na Dunaju. Torej, kakor se vidi, posveča služben forum največjo pažnjo za sestavo reprezentance in nas nikakor ne misli podcenjevati. Čehi so namenili, da dosežejo proti Jugoslovanom čim večji rezultat, po možnosti tudi dvoštevilčen, da s tem temeljito operejo svoj lanski poraz v Zagrebu, kjer je igrala druga garnitura, ker je istega dne gostovala Sparta na Dunaju proti Rapidu. Definitivna postava Českoslovaške ni še poznana do danes. Vsekar bo treba pri sestavljanju naše reprezentance največje pazljivosti, da se Jugoslovani čim častneje odrežejo na vročih praskih tleh.

— **Klub kolesarjev in motociklistov** »Ilirija« v Ljubljani. V soboto zvečer ob 20. uri strogo obvezna seja kluba v restavraciji Novi svet (Prešernova soba). — Pozivljajo se vsi člani in dirkači klubja, istotako vsi člani ostalih klubov v zadevi razdelitve daril. — Tajnik.

— **Nov svetovni rekord v iznakoatletiki.** V Berlinu se je posrečilo Norvežanu Hoffu doseči nov svetoven rekord v teku na 500 metrov. Pretekel je to prgo v rekordnem času 1 minute 05 sekund. Poskusil je tudi zrušiti rekord v skoku s palico, ki se mu je pa ponesrečil.

— **Slov. Plan. Društvo v Ljubljani** naznanja, da se zatvori Erjavčeva koča na Vršču 13. oktobra 1923.

— **Izpred sodišča.** — **TATVINA PŠENICE.** Anton in Ivana Štifter, posestnika v Viru pri Dobu, on že štirikrat, ona pa enkrat radi tatvine kaznovana, sta ukradla v sosedovem kozolcu 214 snopov pšenice, vredne 510 Din. Obtožena sta skušala tatvino tajiti, kar pa se jima ni posrečilo. Z ozirom na to, da se je pšenica zaplenila, je bil obsojen mož na 8 mesecev, žena pa na 5 mesecev težke poostrene leče.

— **DRAGA VOŽNJA.** — **Tovarnar** v Tržiču Alfonz Mali je povozil s tovornim avtomobilom 2 lovjska psa. Pri obravnavi je ugotavljal obtoženec, da je vozil primerno in kljub temu ni mogel preprečiti nesreče, ker sta se mu psa, ki sta se tepla, naravnost v avto zalefala. Pes, za katerega je šlo, je bil 3 leta star, volčje pasme in ga cenil lastnica gospa Kebrova na 3750 Din, kar je že precej čedna vsota. Obravnava se je preložila in bo, če centi tudi drugi lastnik g. Švab svojega psa tako visoko, ta vožnja lahko res precej draga.

— **Vremensko poročilo.** — »Jutranje Novosti.« — Ljubljana, dne 12. oktobra 1923.

Kraj	Čas	Zračni tlak	Zračna temper.	Veter	Oblačno 0 — 10	Padavine mm
Ljubljana	7	761.2	14.5	sever	več obl.	
Ljubljana	14	760.7	18.3	jugovzh.	„	
Ljubljana	21	759.2	16.2	brevz.	obl.	
Zagreb	7	761.3	13.0	„	„	
Beograd	7					
Dunaj	7	761.2	9.0	„	dež	10.0
Praga	7	759.2	8.0	jugozapad	„	8.0
Inomost	7	762.5	4.0	brevz.	jasno	

Barometer; nižji
Temperatura visoko

ZA BOŽIAST PA NI RCNJI!

Marjana, po njenem zatrdilu, Ivana, glasom krstnega lista Zirovnj. v Zbiljah je zakrivila vsled svoje nepazljivosti, da se je njen otrok pri štedilniku tako opekel po trebuhu, da je 20 dni nato zaradi te opekline in vsled zanemarjanja ker ni poklicala zdrav-nika, umrl. Mati se je zagovarjala, da se je odstranila komaj za 3 minute, ko je šla v skrinjo po suhe hruske. Otroek se je le malo osmudil po trebuhu, umrl pa ni vsled opek-line marveč je bil otrok božjasten. Ta bolezen je, kot dokazano, v rodbini res precej razširjena. Žena je dala otroku na opekline kisló zelle in šele, ko to ni pomagalo, je šel mož k zdravniku. Otroek bi radi opekline ne umrl, zoper božjast pa ni nobenih rcnjl. Ker se je njen zagovor ugotovil kot utemeljen, je bila žena oproščena.

OBRAZUSPEŠEVANJE EKSEKUCIJE.

Da se izogne plačevanju alimentacij, od-pravnine in rubežni, si je dal pos. sin Avg Vrhove na Dobravi izplačati tik pred ru-bežnjo od svojega starejšega brata odprav-nino 10.000 Din in jo zapravil. Nakupil si je nekaj obleke in perila, ostanek pa je po lastni izpovedi zapil in zakavčal. Sprla sta se namreč s svojo zaročenko, s katero ima tudi otroka, Judilo Simona Sluga, ker si je baje nevestina mati, ki je tudi dobra po

Gospodarstvo.

AVTOMOBILNI POŠTNI PROMET.

Poštno telegrafski svet je izdal pravilnik o pošttem avtomobilnem prometu za celo kraljevino. Po tem pravilniku se osnuje v pošttem ministrstvu avtomobilska sekcija, pri vsaki poštni direkciji avto-garaža in pri posameznih poštah postajališča garaže.

Takse za prevoz potnikov bo določal poštni minister. Šefi direkcij garaž morajo biti svršeni inženjeri.

Taksa za prevoz potnika znaša 2 Din za osebo in km, za prtljago pa 5 Din za vsake 10 kg za razdaljo do 25 km, do 50 km 8 Din, za vsake 10 kg, do 75 km 12 Din, do 100 km 15 Din. Vsak potnik more imeti s seboj do 50 kg prtljage.

Poštno ministrstvo je naročilo še 80 novih avtomobilov, ki se bodo uporabljali za poštni promet na novih progah, med katerimi je tudi proga Maribor-Radgona.

INDUSTRIJA.

× Zvišanje cen madžarskega sladkorja. Madžarski sladkorni industrija se sklenili ponovno povisati cene sladkorja, češ, da je madžarski sladkor cenejši od češkoslovaškega. Toda cene madžarskega sladkorja so že davno dosegle svetovno pariteto in je nameravana podražitev neupravičena.

× Izvoz kamene olja iz Romunije. Romunska vlada je dovolila izvoz 20.000 ton kamene olja, ki se bo predelalo v madžarskih rafinerijah.

× Produkcija železa v Avstriji. V drugi polovici tek. leta je producirala Avstrija 93.387 ton surovega železa. Aprila do junija je izdelala Avstrija 133.360 ton jekla (v januarju do marca 90.317 ton).

TRGOVINA.

× Razveljavljanje prepovedi izvoza čevljev iz Avstrije. Ministrstvo za trgovino in industrijo je prejelo obvestilo nage generalnega konzulata na Dunaju, da je avstrijska vlada razveljavila prepoved izvoza avstrijskih čevljev v inozemstvo.

× Poljsko-belgijska trgovinska pogodba stopi te dni v veljavo. Pogodba vsebuje klavzulo o največji pogodnosti. V veliki meri je v pogodbi zaščiten slabotna poljska industrija. Omogočen je tudi priliv belgijskega kapitala v Poljsko, kar bo gotovo omogočilo uspešen razvoj poljske industrije. Belgija bo izvažala iz Poljske surovine, kakor les, petrolej, konopljo, žito itd., uvažala pa bo v Poljsko lokomotive, vagoni in stroje.

× Izvoz moke iz Romunije. V romunskih mlinih s nahaajo velike količine gotove moke. Trgovina z moko se radi velikih diferenc med cenami bele in črne moke ne more razviti, radi česar bo romunska vlada dovolila izvoz viška bele moke. Sedanje zaloge bele moke cenijo na nekaj stotin milijonov lejev.

× Izvoz žita iz Madžarske v Češkoslovaško. Češkoslovaška se pogaja z Madžarsko za uvoz lanskega žita v Češkoslovaško. Ta višek znaša 2 milijona meterskih stotov pšenice in 1 milijon meterskih centov pšenice.

KMETIJSTVO.

× Sadjarske zadruge. Do sedaj imamo v naši državi samo dve sadjarski zadrugi, ki sta obe v Srbiji. Ena se peča z združenim sušenjem sliv, druga pa z zbiranjem, konzerviranjem in prodajo jabolk. Sadjarske zadruge imajo v naši državi zelo veliko, pravo korist pa bomo imeli od njega le tedaj, če se bo konzerviralo na moderne načine, da bo sposobno tudi v večji meri za izvoz. To delo pa morejo vršiti le zadruge, ker so posamezni posestniki za to preslabotni.

× Produkcija tobaka na Češkoslovaškem je znašala leta 1922 2.062.977 kg. S tobakom je bilo obdelane 1668 ha zemlje. Producentom tobaka je plačala država 16.637.520 čsl. kron (na vsak ha povprečno 0.976 čsl. kron).

DENARSTVO.

× Najemanje posojil s strani občin. Vse občine v naši državi, ki imajo nad 10.000 prebivalcev, dobe po novem finančnem zakonu pravico, da smejo po sklepu svojih odborov najeti posojila v prosvetne, gospodarske, zdravstvene in druge obče koristne svrhe. V te občinah se ne sme pobirati obinski davek za proračunske potrebe, dokler se plačuje trošarina, izvzemši beograjsko občino.

× Izpremenitev angleške finančne politike. Iz Londona poročajo: Kakor se doznava, namerava vlada prenehati z deflacijsko politiko in do neke mere dopustiti inflacijo, da odpmore brezposelnosti.

PROMET.

× Znižanje tarifa za izvoz vina. Prometno ministrstvo je znižalo izvozne pristojbine za izvoz domačega vina skoro za polovico. S tem je v veliki meri olajšan izvoz vina zlasti malim in gospodarsko slabejšim producentom.

× Predlog uvedbe »sezonske železniške tarife« v naši državi. V ministrstvu za trgovino in industrijo se vrši te dni konferenca, na kateri se bo razpravljalo o prošnji, ki jo so poslali izvozniki prometnemu ministrstvu, naj bi se znižale železniške tarife, ki so se zvišale s 15. septembrom t. l. na prejšnjo izmero. Obenem zahtevajo gospodarski krogi, naj se da v interesu dobre izvozne kampanje možnost, da dobi naš izvoz ugodna tržišča v inozemstvu in naj se za časa izvozne sezone uvede posebna »sezonska železniška tarifa«, ki naj bi favorizirala naš izvoz do srajne možnosti.

× Uvedba ital. potnih listov za Zader. Italijanski konzulat v Splitu je zopet uvedel po nalogu italijanske vlade viza za potne liste jugoslovenskih državljanov za potovanje v Zadar. Pristojbina pa je ostala ista kakor prej.

RAZNO.

× Bolgarska odškodnina naši državi. Iz Sofije javljajo, da so na seji bolgarsko-jugoslovenske komisije razpravljali o vprašanju izplačila rekvizicij, ki so jih izvršila bolgarska zasedbena oblastva za časa vojne v moravskem okrožju. Naša delegacija je zahtevala izplačilo, sklicujoč se pri tem na člen 177. mirovne pogodbe. Bolgarska delegacija je pristala v načelu na izplačilo in je stavila konkretne predloge, ki jih pa naša delegacija ni mogla sprejeti, ker ni imela zadevnih navodil od svoje vlade. Zato se je v tem pogledu obrnila po nova navodila v Beograd. Na pristojnem mestu se ni moglo doznati ničesar, v čem obstoje ti bolgarski predlogi.

× Osvoboditev industrijskih podjetij oddajanje priprave in rekvizicije prevoznih sredstev za vojaško službo. Po čl. 233 točka 3 zakona o ustroju vojske ima ministrstvo vojne in mornarice s posebnim pravilnikom v sporazumu s pristojnim ministrstvi določiti, katera industrijska podjetja se imajo oprostiti od dajatev živine in vozil za mirnodobno službo in za slučaj vojne. Ministrstvo trgovine in industrije je v svrhu sestave predlogov za ta pravilnik pozvalo trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, da predloži seznam podjetij, ki bi prišla za oprostitve v poštev. Ker je v zbornici v to svrhu določen zelo kratek rok, pozivlja trgovska in obrtniška zbornica vsa industrijska podjetja, ki reflektirajo na to ugodnost, da ji nemudoma najavijo število vprežne živine po posameznih vrstah, dalje število in vrsto vozil in drugih prevoznih sredstev, ki bi prišla za vojaško službo v poštev s podrobno in konkretno utemeljenim predlo-

gom koliko bi jih bilo treba oprostiti og vojaške službe. Obenem naj podjetja navedejo ali in v koliko so uživala tozadevno ugodnosti že med svetovno vojno.

DOBAVE

× Prodaja pepela. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila ne 26. oktobra t. l. ponovna dražba približno 150 vagonov pepela. Predmetni oglaš je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Prodaja barake »Dunaj« v Mariboru. V pisarni inženerskega oddelka divizijske oblasti v Ljubljani Kongresni trg št. 1 vršila se bo dne 26. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne javna ustmena dražba za prodajo barake »Dunaj« v Mariboru. Predmetni oglaš je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava telegrafskega orožja in inventarja. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 26. oktobra t. l. ponovna oteralna licitacija glede dobave telegrafskega orožja in inventarja. Predmetni oglaš je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Glavni urednik: Ivan Podržaj.
Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.
Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Edmond et Jules de Goncourt:

Renée Mauperin.

(Roman.)

(Nadaljevanje.)

XXXVIII.

Ko je gospod de Villacourt odšel od Henrija Mauperina, se je domislil, da nima prijateljev, da nima prič. Do takrat ni bil mislil na to. Spomnil se je dveh, treh imen iz zgodovine svoje očetovske rodbine. Skušal je najti te ljudi, letal po ulicah, po katerih se je nekdanj sprehajal kot otrok. Trkal je na hišna vrata, a stanovali so tu drugi ljudje, ali mu pa sploh niso odprli.

Zvečer se je vrnil v svoj hotel. Nikdar se še ni bil čutil tako zapuščenega. Ko je vzel ključ svoje sobe, ga je gospodinja vprašala, ali ne bi hotel pokusiti čaše piva. Odprla mu je stranska vrata in vstopil je v kavarno, ki je bila v pritličju hotela.

Na klinih so visele sablje in vojaške kape. Skozi dim pip je opazil uniforme, ki so se kretale okoli obrabljene biljarda. Slaboten dečko je tekal okoli in stregel gostom. Poleg plačilne mize je kvartal narednik s hišnim gospodarjem. Bila sta sčela svoje suknje. Od vseh strani se je čulo živahno pogovarjanje vojakov.

Bili so od narodne garde, iz sosedne vojašnice in čakali devete ure, da se vrnejo.

— Dečko! Skledo punča in tri kozarce! Je zaklical gospod de Villacourt in sedel za mizo, kjer sta sedela dva gardista.

Ko je bil punč tu, je naličil tri čaše, nazdravil vsakemu gardisti posebej in vstal, rekoč:

— Na vaše zdravje, gospodje! In jih pozdravil s kozarcem, vojakji ste. Jaz se jutri bijem. Vidite, da nisem šalobarda. Nikogar ne poznam. Prepričan sem, da dobim tu dva svedoka.

— Zakaj pa ne, Gaillourd? je dejal eden, se obrnil proti drugemu, potem ko je bil pogledal gospodu de Villacourt v oči. Ta je, ne da bi odgovoril, prijel svoj kozarec in trčil z gospodom de Villacourt.

Ko je hotel naslednje jutro Denoisel oditi z Dardouilletom h gospodu Boisjorandu de Villacourt, je nekdo pozvonil na njegovih vratih in oba pariška gardista sta vstopila. Imela sta nalog, vse sprejeti: pogoje, orožje, daljavo. Tako je bilo vse za dvoboj naglo določeno. Zmenili so se za pištole na pet in trideset korakov, in vsak nasprotnik je imel pravico, napraviti deset korakov. Denoisel je prosil v Henrijevemu imenu, da se zadeva čimprej konča. Isto sta hotela prositi priči gospoda de Villacourt: imela sta dovoljenje iti v gledališče in sta smela izostati samo do polnoči. Sestanek je bil določen ob štirih pri ville d'Avraskih ribnikih.

Denoisel je hitel k mlademu kirurgu, ki je bil njegov prijatelj. Pri izvoščiku je naročil voz z dobrimi peresi, pripravljen za prevoz ranjenca. Oglašil se je pri Henriju, a tega ni bilo doma. Našel ga je na strelišču. Streljal je na vžigalice. Štiri ali pet jih je zvezal skupaj in obesil na vrstico. Ko jih je krogla zadela, se je žveplo vnelo.

— O, to ni nič, je dejal Denoiselu, zdi se mi, da jih puh krogla vžiga. Toda poglej...

In pokazal je Henriju lepenko prvega kroga, ki je bil dvanaajstkrat prevotljen.

— Danes popoldne ob štirih, kot si želel, mu je dejal Denoisel.

— Dobro, je dejal Henri, vrnil pištolo slugi in vtaknil prsta v dve luknji v lepenki, ki sta bile malo bolj oddaljeni od drugih: — Da ni teh dveh, bi lahko dal lepenko v okvir. O, zadovoljen sem, da je že danes. Pomisli, samo davi v postelji sem imel čuden občutek pri misli na dvoboj... Ta vražji vodoravni položaj... mislim, da ni preveč dober za pogum.

Kosila sta pri Denoiselu in nato začela kaditi. Henri je bil vesel, razposajen in je mnogo govoril. Kirurg je prišel. Vsi štirje so sedli v voz.

Pol pota so molčali. Nato je pa Henri z nestrpnno kretnjo vrgel smotko skozi okno.

— Daj mi cigaro, Denoisel, pa dobro... Ali ne veste, da je dobra cigara zelo važna pri streljanju? Da človek dobro strelja, ne sme biti ner-

vozen... to je prvi pogoj? Najprej sem se davi skopal... Roka se vam ne sme niti najmanj tresti... Držati vajeti je škodljivo, kajti vam utrujajo roko... radoveden sem, kako boste potem mogli streljati naravnost... prsti se vam nato vedno zmikajo... Romani so bedasti s svojimi dvoboji, kamor pride človek, potem ko je predal vajeti svojemu služabniku... Potreben je poseben osvežuječ sistem... Res je... Nikoli ne boste koga videli bolje streljati kot Angleža... toda uleže se spat že ob osmih in nikoli ne uživa razburljivih stvari... vsak večer pa napravi kratek sprehod... Kadar sem se peljal na strelišče v trdem vozu, se je to poznalo na mojih lepenkah.

„Vesna“ Brata Pohlin i. dr.
tvornica vlasnic, ključic, rinčic
za čevlje, kovinastih gumbov
I. t. d.

Ljubljana I., poštni predal št. 126.

Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo.
Zahtevajte vzorce in cenik. Pri večjih naročilih popust.

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para.
z davščino vred.

Specijalna mehanika

delavica za popravilo pisalnih in računskih strojev. L. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/1

Blazine, žima

Morska trava, Peter Kobal — Kranj, Glavni trg, tvornica vseh vrst blazin, žime in morske trave, modroce na peresih. — Specijalna tvrdica za izdelovanje klubgarinitur. — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! Zahtevajte oferte in cenike!

Kompanistinija

s 300.000.— K, koje se intabulira na hišo, se išče za dobro ideočo restavracijo. Naslov: A. V. Dolnji Kraljevac, Medjimurje, poštno ležeče.

S 40.000 kron kavcije

išče službe inkasatorja, pisarniške moči ali skladiščnika uradnik več ali jezikov. Ponudbe pod „Zanesljiv“ na Clamor, an. zavod, Ljubljana, Šelenburgova ulica 4.

Življenja željni

27 letni, trg. naobražen gosp. poleti s dušo in telom v naročje bogati gospodini ali vdo-vi, trgovki, gostilničarki. Zunanost in starost postranska stvar. Neanonimne dopise na upr. l. pod „Sladkost življenja“.

Posestvo

42 orolov, z zaraščenimi gozdi, njiivami in travniki, 1 uro od postaje z vsem živim in mrtvim inventarjem naprodaj za Din 225.000.— v Resolitetni pisarni, Ljubljana, Poljanska c. 12

Suhe gobe

in fižol ponudite Sever & Ko, Ljubljana, Wolfova ulica štev. 12.

Zeiss-frieder

6X z usnjeno taško, se prod. za 550 Din.— Istotam se prod. več kararkov dobrih pevcev; par 150 Din. Ljubljana, Florjanska ulica 13. l. levo: Zura.

Šivilja

išče dela na dom. Naslov v podružnici „Jutranjih Novosti“ Maribor, Frančiškanska ul. 14.

Koliko

stane en mali oglas? Do 20 besed 5 Din, vsaka nadaljna beseda 25 para, tako si lahko izračunaš sam kaj stane tvoj mali oglas.

Gospodična

poučuje klavir mlajše začotnice Naslov v upravi lista.

Postelja

brez matraca in naslanjač na prodaj. Polzve so vsak dan od 12.—2. pri Požar, Krekov trg štev. 7 pritličje.

Lepa prilika

Oprava za jedilnico in spalnico se prod. vslad pomanjkanja pro-stora. Naslov v upravi lista.

Uradnik

28 let star, s stalno službo ter posestvom v vrednosti 1.000.000 Kron se želi znaniti z mladenco, katera bi imela premoženja do 200.000 K. Le resne ponudbe s sliko pod „Sreč na upr. Jutr. Novosti“.

Kotija

dobro ohranjena za eno in dvo-vprego proda Ivan Kraljnik, sedlar v Godešiču pri Skofjiloki.

Priporoča se

konfekcija, krojačnica za dame in gospe po meri, po naj-modernejših žurnalih, Brata Brunskole, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Posestvo

66 orolov smrekovega gozda z živino in letno 1.200.000.— K — ugodno plačilo.

Graščina

z 3 orali parka v Mariboru, sposobno za tovarno 3.000.000.—K.

Gostilna

z mesarijo, potem gostilna v Mariboru.

Posestva

od 3 do 175 orolov tuži z vilami.

Zaga

venecijanka s posestvom, bogat lesni kraj.

Vila

enodružinska, takoj prosta 2.000.000.—K

Graščina

z žago, elektriko, velik inventar, luksus, 5.500.000.— K ter 26 orolov posestva se prod.

Kompanjona

za restavracijo s 300 do 500.000.—K dober zaslužek za takoj se išče.

Pisarna ZAGORSKI, Maribor, Barvarska ul.

Pohištvo

kompletna spalnica in obednica popolnoma novo, se po ugodni ceni prod. Naslov v upr. l.

Fotografski aparat

tvrdke »Doppel Anastigmat Le-onare, velikost 9X12, dobro ohranjen se prod. po ugodni ceni. Naslov v upr. l.

Znanstveniki!

Prodaj „Bibliothek des allg-meinen und praktischen Wissens“. Ogleda se v knjižni- „Knjiga“, Kongresni trg 18

Večje stanovanje

se zamenja v Ljubljani.
Ponudbe na upravo lista pod „ZAMENJAVA“.

Za pevske zборе MALA PESMARICA

(Partiture)	Din
St. 1. D. Jenko: Sto tuiš, Sbrine tužni?	2—
2. I. Zajc: Zrinjsko-Frankopanka	med-
3. A. Hajdrih: Slabo sveta je brlela	časno
4. " " Pod oknom	poše
5. " " V sladkih sanjah	2—
6. " " Jadranko morje	2—
7. " " Pri oknu sva molče stonela	2—
8. J. Kocjančič: Slovo	2—
9. H. Sattner: Pogled v nedolžno oko	1—
10. " " Na planine	2—
11. Hr. Volarič: Zvečer	2—
12. E. Adamič: Vasovalec	2—
13. A. Leban: Podoknica	1-50

Razne druge muzikalije
Zahtevajte cenik!
ZVEZNA KNJIGARNA
Ljubljana, Marijin trg 8

PUH IN PERJE

vedno v zalogi pri tvrdki
R. Miklauc, Ljubljana.

Za naše malčke!

Najcenejše in najhvaležnejše darilo našim malim je:

Moji zverinjak

knjiga s 45 slikami in k tem spadejočim besedilom, za pouk in kratek čas Din 6—

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15—

Mladi slikar

10 tiskanih predlog za po-barvanje z akvarel — barvam ali pastel — barvniki Din 4—

Črnpeter

staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra Din 4—

Na novo izšla knjižica:

Ivan Albreht:

Zelena livada

Zbirka izvirnih pesmic, mič-nih povestic in pravljic iz domačih in tujih krajev. Ob-sega 64 strani. Najprimernejše darilo za našo nežno mladino. Cena lično vezani knjižici Din 15—

Vse se dobi v

Zvezni knjigarni

v Ljubljani, Marijin trg 8

Za leto 1924.

Žepni koledar

z notezom (12 X 7 cm)

Mali koledarček

(6 X 4 cm)

Zvezne tiskarne in knjigarne v lični in prvovrstni izdelavi se dobi po vseh knjigarnah in trgovinah z papirjem.
Direktna naročila sprejema
Zvezna tiskarna in knjigarna
v Ljubljani, Wolfova ulica štev. 1.

SPLOŠNA KNJIŽNICA

Št. 1. I. Albreht: RANJENA GRUDA.
2. R. Murnik: NA BLEDU.
3. I. Rozman: TESTAMENT.
4. C. Golar: POLETNO KLASJE.
5. F. Milčinski: FRIDOLIN ŽOLNA.

ZVEZNA KNJIGARNA

LJUBLJANA, Marijin trg 8 in po vseh knjigarnah.

And. Jakil, tovarna kož

in čevljev d. d.
prodajalna Ljubljana, Poljanska c. 13.

Znižane cene
Solidno blago!!

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rjave kravine.